Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІхкета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 2 АПРЕЛЬ, 1981 ШУ. ● № 40 (6330). ● Мах 2 кепиг.

ПАРТКОМИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬИ

Моллагіча коллективе яхь дика вІаштІехьъаккха леларa гІулакх эггара хьалха цар партийни организацех, цун хІара коммунист цу дахьъе шийгара хьоххам гойташ хиларах тийша де.

Нохч-ГІалгІайчене дика довзаш да иттлагІа пятилетка кхоачашъеча онда дакъа юкъедахьача, укх тІеххьарча шерашка даим яхар сакна республикасия яхье котъюлареигта юкъе йолаш хьайоагІача «Промавтоматика» НПО, «Электроприбор», ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» заводий, Малгобекски бурувдеттача балхий управлене, Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоза, Ачхой-Мартановски района, «Новосельский» совхоза коллективашта, партийни организацей кулгалца, къахьегаме карагІдийкна тІехдика гІулакхаш.

Уж толамаш даха аьттув балар эггара хьалха дувза доагІа цу коллективашка дика морально-психологически хьалаш хьаде, беррига хІана бац аьаха шоай къахьегамхой яхь леларa юкъеозе, цар балхацара безам совбаккхара кхетамца нах морально а материально а хестабара гІулакхех пайда ийба хоаш цар партийни организацеш хиларца. Шоай профсоюзни, комсомольски организацешкара цар хададаве хьадех балха итогаш хан-ханнахьа елга, котбаьккхараш сакна тІехьабусараш а шерра дІабовзийтьалга, хьалха лаьтта опыт, Іалмален техникаен карагІдамцараш шерра доаржадалга, наьха деррига хьаккар пайда эцаме йолча торонаштех кхоачаманттех тІадерзадеалга. ХІаьта цу дахьъе карагІдаьннари дахаа дисараш кІаьтта дІагойтара цар пайда ийбу идеологически балха сррогача средствах.

«Пятилетка хьалхарча шера план 7 ноябрь хьетІаотташ кхоачашъе» аьнна москвичаша кхайкарал дича «ХІара балха дийнахьа хьахур дукхагІа хилийта» аьнначa девизагІа къахьегара Нохч-ГІалгІайчен беррига къахьегамхой тІаьхьйхар СССР 50 шу дизаре цІерагІча Грозненски химически «Электроприбор» яхачен заводий коллективаца. Из пайдане инициатива хІана шерра хьаддаьцай ерригача пятилетка а нарерча цера а заданеш хавал хьалха кхоачашъяра социалистически декхараш встречни планаши тІаийеча республика предприятей, боахамий коллективаша.

Бакъда, халахете а, вайцига хІанз а болаш ба мехка а республике а хьахула кердa болаваш шоаш хьем ца беш хьаллаьцад яхаш лакке латтача партийни, советски, боахама органашка рапорташ кхухьийташ. Боккхача трибунаш тІера из хьакхайкадеш бале а шоай коллективашкерча наха лерттІа къахьегама хьалаш вІаштІехь ца доахаш, яхь леларa гІулакх корта болаш отта ца деш. Іилма-технически прогресс сихъярца дувзаденна дукха дешаш талмаста дуташ, болх товбара йолча торонех лерттІа пайда эцара къахьегамхой оарцагІбеха ца могаш бола партийни, боахама кулгалхой.

Цу тайпара дар але йиш я цементий завода, Назрановски районерча Серноводски ПМК, Сунженски района XIX партсъезда цІерагІча колхоза, иштта цхьайолча кхыча предприятеи боахамий партийни организацеех.

Укхаза болх ритмично белга, планаши декхараш хадданза кхоачашделга Іалашдаь. Из иштта хургацар цар администраце, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша экономика дегІабоаллара дешаш кІоарга тоххаре, хІара шоай балха участке боккъонца йола социалистически яхь вІаштІехьйоаккхаре, болхлой специалистий, кулгалхой тІадиллача гІулакхацара бехктохкам цІенхаитта айборе, качахьалкхеш къахьегамен дисциплина телхаеранцкара доагІар дизоа хьадехаре.

«Яхье сийлен традицеш алсамъяха, хІара къахьегаме коллективе боккъонца творчески хІана лахара, къахьегаме вІашин яхье бувлареи ноаккъосташха вІашк гІо дарех, тІадиллача гІулакхах боккха бехктохкам хетаргбола, кхоачамбоацарашца, къахьегама дисциплина телхарца машар хуцбоаца хьал хьакхолла», аьнна яхь йоаржаяра хьекъехьа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК укх деношка баьча соцамо. Из дара вайна йоазаш йолча дукххача пайданеча кхетама балха формаех методеех шерра пайда ийбе беза партийни организацеша. Къаьстта йоакхо е йоагІа хьалха латта опыт, производства новаторашта карагІдаьннар шерра дІадовзийтара, коммунистически хьисаме къахьегара тІехьа лоаттабу болам массанахьа боаржабаре.

Парте XXVI съезде дІадехарашка хьежжа массанахьа эргаюкха тоне еза нах керда толамаш дахара тІаххьехаш йоаз гойтара агитаци.

Партийни комитеташ декхаршйла я болх тоабараш, къахьегамхой хьинар айдарца юкъаенна коллективе гучаьвина моллагІа эІамига а йоккха а инициатива цу сахьате хьаллаца, из шерра йоаржаяра нах оарцагІбахе, яхь леларa балха хадданза лостам теле, цу гІулакха юкъе формализм ца хилийтара кьовсам лоаттабе. Цу доархІамеча деша хІара коллективера коммунисташ оарцагІбаларга хьежжа хургда вай КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъеча доаха толамаш а.

Кхашка-бІаьсти

Малгобекски района М. Горьке цІерагІча совхозе гуразьа дІадийнача на болча ялата минеральни удобренеш а тайса подкормка яьй, доакъара лаьрхІа культураш дІаювш боахк механизатораш.

Уж балхаш деча овсарле лакха йолаш къахьег Даурбеков Дауда ИбраьхІама. Цхьа ди дІадахийтац ИбраьхІама ший балха норма дикіа тІехкхоачаш ца еш.

СУРТАШ ТІА: совхоза дикагІвола механизатор Н. Д. Даурбеков. 2. Цуи агрегатаца горохи кени вІашагІа а эбаь дІабувш ба А. Арчакова, М. Яхороева, З. Чапанова.

И. ПЛИЕВА суртш.

НАЗРАНОВСКИ РАЙОНЕРА ХОАМАШ

Ялх бІаь гектара тІа коортолаш дІае езаш ба укх бІаьсти «Экажевский» совхоза къахьегамхой. Из бехктохкме болх лоаццачен агротехнически дилагІчен деношка чакхбаккхара деррига шоай низаш оарцагІа а даьха кхий тІа арабаьнаб механизатораш.

Коартолаш кхееш хьабоагІача йоккха опыт йолча механизатораша Татриев Махьмада, Евлоев Хьамбикара, Угурчиев Іамаржана, Аушев Юсепа, Евлоев Альвица, Хидриев Къурейша, дийнахьа планагІа дІае езараш йиъ гектар йолаш, дІахо ялх — ворхІ гектар коартолаш. Механизаторашa иштта хьинар ца кходеш къахьегарех 30 март хьатІаотташ дІайийна яьхай уж кхо бІаь гектара тІа.

Массехи дийнахьа ерригa шоай коартолаш дІайийна яха лерхІ совхоза болхлоша.

Кхы тІа шоай де деза балхаш а сихдаьц совхоза механизатораша. Боккъонца аьла, маьхаш даьха, шийтта-шийтта центнер минеральни удобренеш тайса. кийчдаьд 500 гектар хьажкІаш дІаювргйола 450 гектар генараш дІадувргдола лаьтта.

Доакъара лаьрхІа 40 гектара тІа вІашагІэбаьь кени горохи. 100 гектара тІа ялата лаьрхІа кеи хІаноле дІабийнаб совхоза механизатораша. Уж балхаш толаме чакхдаьхад Измайлов Ахьмада, Евлоев ИбраьхІама, Гиреев Макшарипа, Котиев Висита, кхыбараша.

* * *

ПланагІа дІае езараш бІаь гектар йолаш 47 гектара тІа коортолаш дІайийнай «Назрановский» совхоза Насар-Кертерча отделенерча болхлоша. ХІаьта шоай юкъейисараш кхаь-диъ дийнахьа дІайийна яха лерхІаш ба уж.

Йоккха мехотряд йоаля совхоза кхашкара балхаш деш. ТІоадал Іовеш маккаш даьхад 4000 гектара тІа, хІаьта 109 гектара тІа доакъара лаьрхІа дІабийнаб вІашагІа а эбаь кени горохи.

ХІанз укх деношка 2200 гектар ялата лаьрхІа хьажкІаш, 1200 гектар генараш, 450 гектар шекара свеклаш дІаювргйола лаьтташ кийчдеш боахк цу мехотрядера механизатораш. Царна юкъе къаьстта овсарле лакха йолаш къахьег Миржоев Сулеймана, Галаев Бексолта, кхыбараша. С. АУШЕВ.

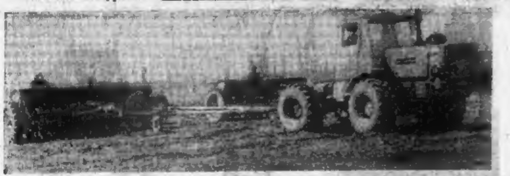

Балхаш дика лел

Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза кхашкара балхаш хІанз геттара сихдениад. ЧІоагІа йоакхо ю гуразьа дІадийнача ялатий. КІаь мукхи дІабийнача кхашка хий дуллаш боахк колхозхой. Хий тоха дезаш кхо эзар гектар гарета лаьтта да. Из болх лерттІа чакхбоаккхара хиш декхарий йиъ овено вІашагІъеллай. Хий диллара курсаш лыхача царна болх дика бово. ХІалзлехьа эзар совгІча гектара тІа хий диллад.

Хий дуллача хана овлашка кхоачийтама удобренеш тувс ялаташ дІадийнача кхашка. Из болх чакхбоаккхаш пхи агрегат я. Царех шиъ люцерна дІаюеш а гуразьа дІадийнача ялаташта удобренеш тувсеш а йоахк.

Хьалхарча мехотрядо оплашка дІаккхоччийташ йиъ гектара тІа подкормка яьй, шоллагІча мехотрядe — 1300 гарггача гектара тІа.

Боахаме 100 гектара тІа горохь кени дІабийннаб, ялата хьажкІаш дІае 400 гектар гаргта лаьтта кийчдаьл. Уж индустриальни методагІа хьалкхеергья.

Къахьегама вахте дика хьоккхам а гойташ хьинарс къахьег механизатораша М. Газиева, А. Иванова, В. Сладкова, М. Еларионова. Е. ФАРНИЕВА.

ШОЗЗА ТІЕХКХОАЧАШЪЯЬЙ

Хьинар айденна къахьегаш я скважинашта лаьтти кІали капитальни ремонташ еча цеха коллектив укх деношка. ЦхьоалагІча квартала план ше-ше хьалхайла гІерташ кхоачашъеш я бригадаш. Масала, лаьтта кІал ремонт еш йолча Григорий Алексеевич Ткачева кулгалдеча шоллагІча бригадо ший квартальни план 13 марта кхоачашъяьй.

Лаьтта кІал ремонташ ю ерригa бригадаш хьанйцача квартальни план 25 март тІаккхачале кхоачашъяьй.

Цеха коллективо толамаш доахача хьоккхам теларaш — операторaш А. П. Дигтерев, Марногов Александр, тракторист-лебедчик Коков Николай, иштта кхыбараш ба.

А. АЛЕРОЕВ,
«Малгобекнефть» НГДУ скважинашта лаьтта кІела капитальни ремонташ еча цеха инженер.

УКХ ШЕРА 31 МАРТА ШУРИЯ ФЕРМАША ВАЬЧА БАЛХА ХЬОКХАМАЩ ГОЙТАШ ЙОЛА СВОДКА

Районаш	ХІара Іаттагара дийнахьа яьккхар (кг): 1980 шера 31 марта	1981 шера 31 марта
Ачхой-Мартановски	4,8	5,4
Грозненски	5,3	6,0
Гудермесски	6,0	6,7
Малгобекски	4,1	5,3
Надтеречни	3,5	5,5
Назрановски	5,0	5,4
Наурски	4,8	6,9
Сунженски	3,8	5,3
Урус-Мартановски	4,7	5,2
Шалински	4,9	5,1
Шелковской	7,1	7,7
Республике гІолла	4,9	5,9

18 апреле — коммунистически субботник

МАССАНЕ А ДАКЪА ЛОАЦАШ...

Хьалъеш йола Къулбасдановкасски бройлерни фабрика, «Куларинский», «Гвардейский», «Красноармейский» совхозий фермашкара доакъара цехаш — уж а ленински субботник долча дийнахьа «Сельхозтехника» яхача объедиенене ПМК болхлошен специалисташен къахьегаргдолаш йола [illegible]. Уж хургва 134 сег, церех 65 саго шоай массезара балха моттигаш хьалувцаргья, вонхар шоашта тІачІоагІъяь территори цІенъергья, гаьнаш дІайогІаргья. Цу дийнахьа, 3,5 эзар сома маьха гІишлон-монтажни балхаш де лаьрхІад. 11-ча пятилетка хьалхарча шера программа хаьал хьалха кхоачашъяра фонде дІачулургда 300 сом.

* * *

Субботнике хьинаро дакъа лаца лаьрхІад «Центромэкскавация» треста Грозненски мобильни специализированни СМУ болхлошен гІулаккерча нахех.

Цу дийнахьа къахьега врагва 150 сег.

Ленински субботник долча дийнахьа 2,5 эзар сома гІишлон-монтажни балхаш деи 300 сом ахча цхьайтталагІча пятилетка фонде дахийтеи лерхІ коллектив.

* * *

18 апреле Ерригсоюзни коммунистически субботник дара москвичаша дІайолаь инициатива шерра хьаллаьцай Грозненски электро-механически завода коллектив.

Цу дукхача къамех латтача барт тайнача коллектив из къахьегама цІей долча дийнахьа 22 эзар сома промышленни продукци арахеца, цу дийнахьа даьккха 5 эзар сом цхьайтталагІча пятилетка фонде дІачудала лаьрхІад.

Субботнике дакъа лоацаш хургва завода 430 болхло, инженерно-технически болхлои гІулакхера саги. Царех 300 саг шоай балха моттигашка къахьегаш хургва, юхебисараш ков товдеш, цІендеш хургба.

Ф. МАЯКОВСКИЯ.

Ерригсоюзни субботнике дизза дакъа лаца кийча ба «Назрановский» совхоза механизатораш, хьайбаш лелаераш, гІишлонхой, инженерно-технически болхлой, гІулакхера нах. Цу дезача дийнахьа 570 саг хургва кхашка, фермашка, гІишлошка, кхыча участкашка къахьегаш.

Механизатораша лерхІ 60 гектара тІара раис хьекха Іойилла а цул тІехьагІа из витаминни хьоар доаккхачен силос чуйоллачен дІатІоаза а. Цул совгІа хьажкІаш дІаюргйолча ши бІаь гектар тІа оасар хургдоацаш гербицидаш товса лаьрхІад цар.

Местоев Ахьмада Руслана кулгалдеш йола совхоза гІишлош ю бригада централни токе кхоале. ПхьилекъонгийЮртарча ферме Іаьсацта кхий. Наьсар-Кертерча отделене шурий блок хьалъеш хургья.

Къахьегамхоша даьккха 1270 сом ялапа пятилетка фонде дІачулургда.

КПСС ЦК-ай СССР Министрий Советей

КПСС Центральни Комитето СССР Министрий Советаш тІаийцаб «Бераш долча дезалашта пачхьалкхен новкъостал чІоагІагІа дара де дезарех», «Балхача наха социальни Іалашо шта дІахо тоедара де дезарех» йола соцам.

«Бераш долча дезалашта пачхьалкхен новкъостал чІоагІагІа дара де дезарех» болча соцам тІа белгалду.

Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон халкъа хьал-торо айяра ниць леррагІа дІа а хьоа чІоагІа уйла тІаухийт нах бебийтараи кхувшийоагІача тІехьенна кхетам балараи.

Дезалашта бераш хьалкхеде новкъостал делга вай общество дегІаяра социальни програма лоархІаме лостам а лоархІаш КПСС ЦК-ас СССР Министрий Советой бакъахьа лаьрхІад бераш долча дезалашта пачхьалкхен новкъостал чІоагІагІа дара кхы тІа а гІулакхаш де, бераш общество а дезале а хьалкхедар дикагІа вІашш тардергдолаш а, болх беча новной хьал аттача довиккаргдолаш а, кьолача дезалашта вахара а быта а лерттІа хьалаш хьаккхолларгдолаш а. Соцам тІа лаьрхІад:

мехка районашка цхьаннена тІехьа шоллагІдар а деш 1981 шера денз къахьегама стаж цхьан шерал кІезагІа йоацача, болх беча новкъошта, хІаьта иштта производствера тІера а бувлаш дешаш болча кхалнаха цхьадолча даькъах мих а луш бера цхьа шу даллалца цунга хьажара отпуск тела. Цу отпусках лургда Гаьнарча Малхбоаленя СибарегІени районашкен мехка къулбаседен районашкен бетта 50 сом, хІаьта кхыча районашка бетта 35 сом;

болх беча кхалнаха белгальь отпуск яларца цхьана бера цаІи ахк шу даллалца цунга хьажара мих а ца луш кхы тІа а отпуск тела, хІаьта дІахо шин шера а луш, хадданза йола стаж а специальностагІа болх бара стаж а дІа а лоархІаш. ШийтталагІча пятилетке дІахохьоргда керда Іодаьча а кагийча а берашка хьажара отпуск йІаьхагІа а цох луча маьха боарам боккхагІа а хилийтара гІулакхаш чакхдоахилга.

(ДІахододар 2-ча оагІо тІа).

КЪАХЬЕГАМО СИЙ ДОАККХ САГА

СССР Лакхехьарча Совета Президиумо иттлагІча пятилетка заданеши социалистически декхараши кхоачашдеча толамаш дахарех СССР орденаши медалаши сийдай СССР химически мехкдаьттан машиностроене Министерства объединеней, предприятей, организацей болхлой, инженерно-технически балхахой, гІулакхерча наьха группаш. Царна юкъе Нохч-ГІалгІайчене гІолла:

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Веденин Григорий Константиновича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода директора.

Олейников Геннадий Гавриловича — профессиональни союзий Нохч-ГІалгІай областной совета председатела.

Сикунов Анатолий Павловича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода токара.

ХАЛКЪИЙ ДОТТАГІАЛА ОРДЕН

Ремиз Владимир Ивановича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода цеха начальника.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Аполов Александр Ивановича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода слесарий бригадира.

Горвенко Владимир Васильевича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода формовщика.

Нашев Владимир Максимовича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода кузнеца.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН II СТЕПЕНА ОРДЕН

Барехоев Іумара Махьмада — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода крановщика.

Жиганин Виктор Еремеевича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода токара.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Бессалов Петр Андреевича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода электросварщика.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Вихус Анна Григорьевна — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода токара.

Габаев Абдулла Саламовича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода обрубщика.

Карасева Юлия Павловна — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода сверловщицана.

Полубудкин Григорий Ивановича — «Красный молот» яхача Грозненски машиностроительни завода фрезеровщиккий бригадира.

Прудский Валерий Павловича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода резчикий бригадира.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Ахматханов Салами — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода токара.

Ерохина Александра Гавриловна — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода гальваникий бригадира.

Игнатова Людмила Иосифовна — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода токара.

Селимов Бенхана Бекаевича — «Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча завода обрубщика.

* * *

СССР Лакхехьарча Совета Президиумо иттлагІча пятилетка заданеши социалистически декхараши кхоачашдеча толамаш дахарах СССР орденаши медалаши сийдай СССР гІишлон, нахьъий, коммунальни, машиностроене Министерства объединеней, предприятей, организацей болхлой, инженерно-технически балхахой, гІулакхерча наьха группаш. Царна юкъе Нохч-ГІалгІайчене гІолла:

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Сагов Хьасана Якъуба — Ахриев ГІапура цІерагІча «Электроинструмент» яхача Назрановски завода токара.

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Даурбеков Абдулхьамида Мувсайна — Ахриев ГІапура цІерагІча «Электроинструмент» яхача Назрановски завода наладчика.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Евлоева Японций Мадината — Ахриев ГІапура цІерагІча «Электроинструмент» яхача Назрановски завода токарий бригадира.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Нальгиев Іусмана Беслана — Ахриев ГІапура цІерагІча «Электроинструмент» яхача Назрановски завода шлифовщика.

СОВГІАТАШ ДІАДЕННАД

Укх деношка Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова СССР Лакхехьарча Совета Президиума цІерагІа иттлагІча пятилетка заданеши социалистически декхараши толамe кхоачашдарах хьожаь СССР орденаши медалаши дІаелар Нохч-ГІалгІай АССР цхьайолча предприятейи организацейи производстве хьалхалаттачари специалистайи йоккхача группана.

Къахьегама ЦІеча байракха орден дІаелар Грозненски ремонтно-механически завода слесара В. В. Годзевича: «Халкъий ДоттагІала» орден — «Севкавнефтегазпереработка» яхача объединене слесара А. В. Захаева, «Нефтегеофизика» яхача управлене лаборатоpe заведующева А. А. Кулигина; «Знак Почета» яха орден — Нохч-ГІалгІай геолого-разведочни парте бурувдеттачоа Я. К. Бетмурзаева; Къахьегама сийлен III степена орден — «Грознефтегеофизика» треста бурувдеттачоа К. Н. Лубенца; «За трудовую доблесть» яха медаль — химически реагентий Карабулакски завода болхлочоа Н. И. Забабурина, «Кавказтрансгаз» яхача объединене водитела Г. В. Матяскина, «За трудовое отличие» яха медаль — Грозненски аэропорта пилота В. А. Опрященкова.

Кхычарна Х. Х. Бокова совгІаташ деннараш даькъала а бийца парте XXVI съездо цхьайтталагІча пятилетке оттадаь декхараш кхоачашдеча керда толамаш дилар лоаш ловца баьккхар.

КПСС XXVI съезда делегат шеи хІаларца нов. Бокова гулбеннарашта дийцар съезда балха итогех цига тІаийцача решенеех.

* * *

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиуме пачхьалкхен совгІаташ дІаделар лаьттанцареи хьайбаьи продукташ дукхагІа яхарех пачхьалкхен а довзарех иттлагІча пятилетка заданеши тІаийца социалистически декхараши кхоачашдеча толамаш дахарах республика юрта боахаме хьалхалаттачарна хьожадаь пачхьалкхен совгІаташ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума цІерагІа республика Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Х. Бокова дІаелар орденаши медалаши.

Эггара хьалха совгІат — «Марси ЖІови» яха дошо медали Ленина ордени дІайийцар Нохч-ГІалгІайчен цІи хезача, Наурски района Ленина цІерагІча колхоза боккхагІча хьалха Іуно Хамидов Эльмурзас. Шийна Социалистически къахьегама Турпала цІи ялар а цхьайтталагІча пятилетка заданеш толаме кхоачашъяр а Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра хьакъехьа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК баьча соцама кхон луш Хамидова тІаийцар хьам а доккхагІдола декхараш.

СССР орденаши медалаши дІаелар республика юрта боахаме хьалха латтача бІаь совгІча сага.

Парте обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета цІерагІа нов. Бокова совгІаташ даькъала а дийца ловца баьккхар КПСС XXVI съездо юрта боахама хьакъехьа оттадаь декхараш цар толаме кхоачашдар довш, цхьайтталагІча пятилетка заданеш хавал хьалха кхоачашъяра аьржача социалистически яхье хьинаре дакъа лацара уж тІахьийхар.

Нов. У. М. ЛЬЯНОВНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо

УКАЗ

Дукхача шерашка республика юртбоахама органашка беркате болх барехи ваьча дийнахьа денз шовзткъе итт шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла нов. Льянов Макшарипа Умалата — Нохч-ГІалгІай АССР юрта боахама министра хьалхарча заместитела.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН

г. Грозный,
1981 шу. 30 март.

ДОТТАГIЛЕНЦА, БАРТ-ЦХЬОАГIОНЦА БА ВАЙ НИЗ

КПСС XXVI съезда решенеш цо хьалхане оттадь исторически декхараш дег чу долаш бах советски нах. Вайна массанена а дика дагадоагIа парте XXVI съезда ше КПСС ЦК Отчетни доклад еш КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева аьнна дешаш: «Вай дукъала да къамий башхалонаш искусственно дIалхара тIаьрзаьльча тенденцешта. Цхьабакъда, нзвамо мара мегаргдоацаш лоархI вай уж искусственно хьалсувсаелга а. Парте сийлакха декхар — советски патриотизмаи социалистически интернационализмаи уйленца. бIарчча сийлахь-йоккхача советски Даьхенах шоаш хилара уйла чIоагIа дег чу йина хургбоаш къахьегамхошта кхетам балар.

Тха предприяте мехка чухьа а доккъ дехьа а дукха бувзамаш долаш предприяти я. цудукъа интернациональни кхетам балара болх уж бувзамаш теркал а деш лелабу оаха. Завода продукци дуненн 36 совгIча мехка йода. Юкъарчал доацаш предприяте бувзамаш лелаеча мехкийн халкъийн экономика, культура, традицеш хадданза болхлошта йовзийташ хилча, дукхагIа шерлу болхлой хIаманна дух тIа бовлара кругозор, чIоагIлу интернациональни солидарноста уйла, лакхлу арахецача продукцо йиналан мехка сийленей хьалхара бехктокхам.

Дика гIулакх доагIа тха тхоай объединенерча кхыча предприятешца а. Къаьстта эла доагIа из Къулбаседа-ХIирийчен АССР «Автоспецоборудование» яхача Беслановски заводах. Цу завода коллективаца ахь лелаю оаха 1970 шера дехь. Къулбаседа Кавказе кхыча автономни республикай предприятешка а ух тхо балха-опыт дIахьа эца.

Оаха дика кхетаду, къахьегамерча дикача хьалашна мара бокъонца вола патриот-интернационалист, дог тийша атеист материалист хьалкхуврговацилга. Советски вахара хьисапах доахка бокъонца долча доттагIала масалаш дIа-юха мел хьежачара коредоагIаргда заводе. Массеха шу хьалхагIа тха заводе балха вера кIаьтта мара нхемза вола цхьа мIамига саг. Сергей аьнна цхьа цIи йинхарца яхоачам бергба вай цунах. Из мааьллий а юкъевнлар коллективаша, социалистически общежите правилаш телхаяора цо, вIаштIехьа боацача нахах дIадеттаваларах хоза-наьха сапна молаш вар. Дукха юкъ юкъе ца йолийташ массеха цех хийцар.

ХьатIазттар ходамболлаш йола вывод е оаз ха; ларттIа болхло хулачара ваьнна эIамига саг, хIаьта цуига хьежжа эттар из балхара дIевакхарах дола дош а, кадраш тоьаш йоацаш е а. Цу хана коммуниста, токарий комсомольско-кагирхой бригада бригадира вов. Гечебаев Юрий Магометовича цунна шефство лелаелта шийна дIатIа а ийца, цунах ший коллектива член вир. Атта дацар из бригадира а бригада членашта а. Цо харцахьара хIамаш леладеш хилар бахьан долаш социалистически яхье котбаьнарвита юкъенхийтапар бригада, хIаьта а шоаш яхача хьатIавоалавир цар из. ХIанз молаш ва Сергей, кхьметтел балха нормаш тIехкхоачаш а ю, оалаш мадарра, цхьатарра бокъо йола бригада член я хнина дIаэттав.

Электросварщикий бригадирах, хьехамча, коммунисташе хилврах тарра дукха кагий нах балхах кхетабь волча Хамзаев Лаьча Джунидовичах дувца дика хIамаш дукха да. Царех цхьабараш, хIанз а тIехьа цунца цхьана бригаде болх беш бараш, ераш ба: Сабинин Михаил, Мажаров Анатолий, Тер-Аракелов Сергей, Лисин Владимир, Киршковский Николай. ХIара шера ПТУ-5 дешархоех 5 — 7 саг хьожаву из волча практике. Уж берригаш а шоай хьехамчий сий деш а цун бартаца болаш а ба.

Заводе дикагIболча хьехамчех ба кадрови болхлой, токараш: Никифоров Иван Митрофанович, Федоренко Анатолий Антонович, Саламов Альберт. Цар дукха итташ болча кагирхошта дIасинай шоай йIаьхий къахьегамен бахарех опыт а знанеш а.

Заводе быта юкъеенай Советски Эскаре гIулакх де болхараш наькъабоахка сайренаш сайна йола, лаьрххIача сценарегIа чIоагIа белгалйоахаш йола керда обрядаш. Цу тайпара сайренаш кийчъю ВЛКСМ комитето, администраце, тIема ветераний совето. Призывникашта цхьана цига хьех цар дай-ноаной. Сайрене къамаьлаш ду тIемеи къахьегамей ветеранаша, комсомольцашеи кагирхошех. Цар призывникашта тIадулл Даьхенна тешамо гIулакх делга, шоай завод йиц ца елга, дагалоацама совгIаташ тел.

Дукха ха йоацаш заводе дIайолаяьй оаха кхы цхьакха цхьа обряд а — керда членаш коллективе хьачуийбар. ХIара бетта-бетта, шоллагIча шинарча дийнахьа завода клубе гуллу байнача бетта предприяте хьачуийна берриги балхлой. Царна дIабовзийт завода берриге кулгалхой, къахьегама ветеранаш, сий долаш бола нах, завод дегIаяра, коллектив вIаштIехьъяллара истори дувц, балха бахкараш коллектива хила хьакъ долаш бола членаш хургхиларах тешилга дувц. Цу мероприятешка кест-кеста нийслуш долча школерча бераша вахара дика хьахам эц цигара.

Дика вIаштIехьбаьнхача культмассови спортивни балхо торо хулийт къахьегилгех салоIиллеи цхьана тарде, гIо ду болхлошта эша духовни социальни хIамаш дизоегIа кхоачашдера, цар балха хьинар сихха юхаметтаоттадара, кхоачамхилен сапаргIатдаьлех хул саг, гIойле ю къахьегама овсарле лакхъяраи наха юкъера гIулакхаш Iшиераа хилийтарал. коллективера морально-психологически хьал салоIаме лоаттадар.

Мукъа ха а культмассови спортивни болх а дика вIаштIехьбаккхаро наха юкъера доттагIал чIоагIдеш, интернациональни кхетам балара тIо деш хилар теркал а деш, партийни комитето профсоюза заводской комитетаци ВЛКСМ комитетаци цхьана хьадда болх бу. Дукхача формаех латт из болх. Цу формех цаI — «ЦIе календарь деаэр». Дерриге деза деноаш белгалдоах заводо. Царех хIарадар кьетIаоттадаш моральни материальни поощрени яра болхлой юйч а беш.

Традиционни а хиина дIаэттай завода юбилейни юбилярашта хетаьь сайренаш, митингаши торжественни собранеши. Цу ерригача мероприятешта юкъе къаьстта белгалйоалаш я СССР дерригача халкъаша лерхIараш дакхараш юкъара хилар, хIаьта уж, массаза а якар мо, чакхъювл ленински къамий политика, советски патриотизмаи социалистически интернационализмаи идеяш котйовлара даиз а йолаш.

Интернациональни темаех лаьца лекцеш ешаш хьадда деноаш уттаду заводе. Масала, 1980 шера январе хилар баьча дагахоахара четадь лекцей хьадда ди «В. И. Ленина интернациональни доттагIал чIоагIдара хьакъехь» яхаш теме а йолаш.

Интернациональни доттагIал чIоагIдара дешаш чулацар В. И. Ленин ваь 110 шу дизаран Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа советски халкъо котало яьккха 35 шу дизараш хьалхарча деноша шоаш шефство лелаеча № 41 йолча школаца цхьана парткомо, ВЛКСМ комитето, завкомо чакхйовхача дукхача мероприятеша. Парткома докладчикаша, политинформатораша, агитатораша шоаш къамаьлаш деча хана дувц СССР халкъий доттагIалах, Сийлахь-боккхача Даймехка тIема шерашка халкъий кортамукъале йиарара Советски Эскаро кхоачашдаьча сийлахьча гIулакхах.

Заводерча гойтара агитаци хьахьоах интернациональни патриотически дешаш. Халкъий доттагIал гойташ панно, стендаш я, профсоюзни библиотеке литература выставка оттаьй «Ди — халкъа доххаьж» яхаш. Цхьабакъда, хIапзара гойтара агитаци кхоачамболаш яц, парткомо из зерналде деза завода территорин краси уголокаша хIапа парте XXVI съезда решенеш хьалха кийчъча хама.

Заводин цо шефство лелаеча № 41 йолча школанен юкъера гIулакхаш дика лел. Интернациональни доттагIала хетаьь школе еча сайренашка хьех завода комсомольцаши кагирхоши, шоашка цига бераша цар дувц коллективана хьалханка латтача декхарех, шоай профессех.

Цига национальни деьлла боагIаш йола, моттиг далоац политически комсомольски дешаро, Марксизма-ленинизма лардаш тIемашкан школашка юмайпр «СССР къамий-паччахьалкхий лоаттам» яха тема. Цига пропагандисташ Н. Ф. Канаткина, М. Х. Хайдарова, А. Т. Мурадова, кхычар заводера, республикера, мехкара масалаш а кхуэлаш дахьлахар интернациональни доттагIален вIаши новкъостал дарех дешаш. Пропагандисташа геттара дика кхетеш юза материал заводерча массаезарча гIуланхашца, цунен тIарча халкъий интернациональни бувзамаш чIоагIдеш долча гIулакхех хIара болхлочун дакъа доаллаш хилар белгалдоахка.

Интернациональни болх массаза а атеистически пропагандаца бувзам болаш лелабу оаха. 1977 шера коллективи социальни дегIаяра план оттаяра болх беш хинначе Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета Iилмахой группаша, кнеткш хаттараш деча хана, гучадаьннад, заводе даьлах тешарийн шекбарийн белгалара процент хилар. Из бахьан долаш парткомо ший деррига гIулакхаш тIадердаьд интернациональни атеистически кхетам балара болх тоабара.

Интернациональни, атеистически, патриотически кхетам балара разделаш юкъе а йихьа оттаьй идеологически балха перспективни план а «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах» бола КПСС ЦК соцам кхоачашбара чакхйоахача мероприятей план а.

Парткомо лаьча решенегIа атеистически болх лелабара 5 саг юкъе а волаш совет вIашагIъеллай заводе. Царех дукхагIбараш атеистически кхетам балара дешаш Iомадеш хиниаб: масала, Я. В. Сионскаис КПСС Грозненски горкоме чакхъьинкхай атеизма отделени, В. В. Красюкиц Ю. А. Махнов КПСС горкомерча атеистически балха организаторий курсашка дешаш хиниаб.

1979 шера январе дело заводе хьадда белгал а даьккха чакхдоахаш да лекционни ди, цхьан хана вудиторе лекцеш а ешаш. Квартале цкъа еш интернациональни, естественно-Iилмаш тематикаx йола лекци еш атеиста деноаш чакхдоах. Лекцеш ешараш институтий преподавателаш, «Знание» яхача районни общества лектораш ба. Университета доцента нов. Е. П. Ковацке заводе йоккхагIъярех йолча цехе — № 4 йолча механо-сборочни цехе йийшар атеизмах йолча лекцей цикл. Интернациональни атеистически болх вIаштIехьбаккхара из цех базови е мегаргья аьнна хет партийни комитета.

Атеистически балхах лаьца агитаторашта лаьрхIа семинараш вIашагIъехкац парткомо. Атеистически болх лелабераш парте райкомеи горкомеи семинарашка ух.

Нах бахкача метте хIана уих сахьате интернациональни атеистически кхетам балара шерра болх бе йиш йолаш дац. тхо, хIана аьлча из болх вIаштIехьбаьнкха лелабе йиш йолаш даим болх беш хургйола агитпункт яц заводе. Тхо сагота хьува — дохкаш кIезига да атеистически литература, цехашкен отделашкен атеиста уголокаш кийчъяра эша «Атеиста долча новкъостала» яха лаьрхIа йола библиотечкаш кийчъе низткъала хул. Болх беча хана агитаторашех политинформаторашех пайда эца мегаргболаш атеистически темашта кийтъь материалаш яц «Знание» яхача районни обществе.

А. ГОРБАКОВ,
«Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода идеологически дешаента вола парткома секретара заместитель.

КПСС ЦК-ай СССР Министрий Советей

(Чаккхе. Доладар 1-ча агIон тIа).

ЦхьайтталагIча а шийтталагIча а пятилеткашка Iалашдергда детсадийн, яслейн, школайн, дIаьхдаь деночча группайн, пионерски лагерийн, берий кхыча учреждений сеть мамогта шеръелга. СССР Госплана, союзни республикай Министрий Советаша, СССР министерствашта ведомствашта тIадиллад планий проекташка общественни производстве кхалнаха болх бара боарам лакха болча районашка уж ца тоьаш хилар гаргарча шерашка дIадаккхар дага а кхоабаш школе даха ха йоацача массазарча а сезонни а берий учреждениешца биззагIа Iалхашбелга планий проекташта юкъейкхахьа.

Хилаьза аргйоацаш моттигаш нийсъелча школе даха ха йоацача берашта вIашагIъехна еза учрежденеш е ден а дуе а бераш лелалергдола группаш, кIиран а цIей долча а деноша а тIехь, шерагIа практикана юкъекхуьла деза районни ведомственни берий яслешкен бешамашкен моттигаш дIа-юха телга.

Берий яслеш, яслей-бешаний ясельни группаш, бера ЦIенош квалифицированни кадраща дикагIа Iалашдара духьа социальни цхьайтталагIча пятилетке цу учрежденешка болх беча медсестрашта берий бешаний воспитателашта оттадаь 6 сахьата балха ди 36 ден отпуски телга.

ЦхьайтталагIча пятилетке лаьрхIа да деша даха ха йоацача берий учрежденешка кхачанта дIаухийтачул боарам 10—15 процент айбе, хIаьта ишттa дезалерча массанена а тIадоагIар юкъера лаьрхIача дезала хIара членана бетта 60 сомал совгIа ца кхоача дезал яслешка, бешамашка бераш лелабарах мах тела ца безаш мукъабалийта.

Общественни производстве къахьегикхка бераш хьалкхедара вIаши, тардалийтара аьттув болх хьалаш хьакхоздара дукха:

союзни республикай Министрий Советашта, СССР министерствашта ведомствашта тIадиллад кхалнаха дизза доацача балха ден е дизза доацача балха кIиран режимагIа, скользящи (гибкий) оалача графикагIа, хIаьта шитта цIагIа болх бара режимагIа болх бара практика шерра йоаржаяра де дезараш белгалдаккха а чакхдаха а;

12 шу даланза шиъ е дукхагIа бераш а долаш болх беча кхалнаха 1981 шера дена тела: мах а луш кхы тIа а нхаь ден отпуск (ерригa а отпуск 28 календарни денал тIех ца хуле); хIара шера отпуске аьхки е царна аьттув болча хана ахa бокъо; производственни хьалаша йиш хулийтача хана администрацеца дага а баьнна берашка хьажара балха алапа а доацаш шин кIира кхы тIа а отпуск эца бокъо;

цамогаш долча берага хьажа мах а телаш йола отпуск цхьайтталагIча пятилетке 14 денга кхоачаш йIаьхъе, хIанз долча законодательствагIа доагIачул совгIа деноша кийсдича кхы тIа луча деноех даькхача алапех 50 процент а луш.

Соцам тIа лаьрхIад бераш долча дезалий материальни Iалашо айира цхьадола гIулакхаш де, белгтала аьлча:

болх беча е производстваца тIера а бувлаш дешаш болча ноаношта эгтара хьалхара бер дича 50 сом поллагIен кхоалагIен бер дича 100 сом ахча тела цхьайтталагIча пятилетке юкъедоаладе, дильатIен кхы дIахо бераш дича хIанз тела пособеш а телаш;

1981 шера цхьаь болча ноаноашта бера бетта тела паччахьалкхен пособи 20 сомага кхоачаш лакхъе, бера 16 шу даллалца из дIа а телаш (стипенди ца доагIача деша дагIача берашта — 18 шу даллалца).

ЛаьрхIа да 1981 шера шиъ е дукхагIа бераш хьалхедаьча е бер-ниалиг бера хиах деза хьалхедаьча кхалнаха йиза балха стаж ца хилча а ха тIахкачерца пенси хьоналдеш кхы тIа а дагоаш оттае.

Бераш долча дезалашта къонача мерай сесагаш чуа баха паччахьалкхен цIенош хьожадеча, хIаьта шитта шоаш а кооперативни а цIенош хьалдеча совлегаш шерлурга хьадола гIулакхаш де лаьрхIад. Соцадаьд цхьайтталагIча пятилетке къонача маргарей сесагарей йоаха кIезига дезал болчар тела налог цар брака регистраци йича дена хьалхарча шера ца яха.

ДIахойодача хана а берий товарий ассортимента лыгтани паччахьалкхен розничный маьхий политика чакхъяхаза яргйоацаш я. Берий товараш арахецача министерствайн предприятейн бехктокхам лакхбе цу товараша тайп-тайпара хьал-торо йолча дезалашта эшараш Iалашдара хьалхара, бахача наха чIоагIа хоатташ дола маьха деза доаца берий товараш арахецилга кIезиг а ца деш.

ЦIагIа беш бола болх аттача баккхара а цIагIара боалам лелабарга дIайолийта ха кIезигьяра а соцам тIа белгалдаьд торговле, общественни кхачам, хиха бытовой гIулакхаш деча предприятей болх цIенхашта тоабара декхараш.

БерегIа болча кхалнаьтен берийн уняхцIено лораяран чIоагIъяран тIаерзадаь дукха гIулакхаш чакхдоахилга белгалдаьд. ЦхьайтталагIча пятилетке пионерски лагерий путевкаех мах телара кхы тIа лыготаш юкъейоалае, дезалца цхьана салоIара дIахо а дукхагIа хилийта лерхI пансионаташ, кхыйола ухаьцIено меттаоттаеш йола учрежденеш.

Демографе, дезала, саг йоалакра е маьре яхара гигиена, берашта кхетам балара, бахача наьха уняхцIено чIоагIъяра, цар ларттIа салоIарен мукъа ха дIаяхьарен дешаех, социалистически общества эгтара йоккхагIа йола моральни гаьн хиларах тарра дезал чIоагIбар дукха кхетам балара болх тоабара литература дукхагIа арахецаре хьакъехьа указанеш еннай йоагI-йоагIача организацешта.

«Бахача наха социальни Iалашо елга дIахо тоадара де дезарий хьакъехьарча» соцам тIа белгалдоаккх, кIоргга социально - экономически хувцамаш хилар бахьан долаш къаьбелча, цамогаш хилча, вIадIа болх бе йиш йоацаш е цхьан юкъа болх бе йиш йоацаш биса, хIаьта дезал кхоабар воацаш биса советски граждананаш материальни Iалашбара бокъонаш чакхъяха йиш хулийташ йола социальни Iалашон паччахьалкхен система вай мехка хьахиннилга а даим аргайоалаш тоаелга а.

Социальни Iалашон система тоаяр духьа 1981 шера ха кхаьчача болхлоштен гIулакхерча нахан бетта луш дола эгтара кIезигагIа дола пенси 50 сомага дIаккхоачаш лакхде лерхI, хIаьта ишттa лакхдергда инвалид хилараки дезал кхоабар воацаш бисарахи телаш дола эгтара кIезигагIа дола пенсеш. Инвалид хиларахи дезал кхоабар воацаш бисарахи луш долча эгтара кIезигагIча пенсий боарам айбарца цхьана ха кхаьчача колхозий членашта цхьайтталагIча пятилетке тела эгтара кIезигагIа дола пенси бетта 40 сомага дIаккхоачадеш лакхде аьнна колхозий союзни совето еннa предложени тIаийцай.

10 шу хьалхагIа пенсе бахача болхлоштен гIулакхерча нахан хьонадаь хинна пенсеш дукхагIа хулийтарга. хIанз пенсе ухача цу тайпара квалификаци йолча болхлошта телачарна уж гаргаозар духьа. Эгтара хьалха из дергда бетта 60 сомал кIезигагIа пенси эцача пенсионерашта. ШийтталагIча пятилетке уж белгалдаь гIулакхаш дIахо а чакхдоахарга.

Укх пятилетке Сийлахь-боккхача Даймехка тIема доакъашхой вахара хьал дIахо а тоадара тIаерзаь мероприятеш чакхйоахилга белгалдаьд. ВЦСПС-ца цхьана СССР Госкомтруда, СССР Госплана, СССР финансий Министерствана, оборона Министерствана тIадиллад СССР Министрий Совете йоагI-йоагIаш йола предложенеш хьачулулга.

Союзни республикай Министрий Советашта, колхозий союзни совета указанеш еннай ха яхача нахан инвалидаштен дола цIенош-интернаташ дикка дукхагIа хулта Iалашде, цар чу лостам берей социально-бытовой гIулакхаш дарен боарам айбе, аьнна. Ха яхача нахан инвалидаштен долча цIеношка кхачан, медикаментий, кхыча эшарий нормаш цхьайтталагIча пятилетке юкъера лаьрхIача 20 — 25 процент лакхагIа хургья.

Союзни республикай Министрий Советашта, СССР министерствашта ведомствашта могадаьд бIарчча дийнахьа боацаш а цIагIа бергболаш а болх белга юкъедолаш пенсионераша общественни производстве дикъа лацара торонаш шеръярах йола предложенеш кийчъелга чакхйоахилгеи.

Соцамо союзни республикай Компартей ЦК, парте крайкомаш, обкомаш, райкомаш, союзни автономни республикай Министрий Советаш, халкъа депутатий краевой, областной, районни Советий исполкомаш декхарийла ю тIемеи къахьегамеи ветераний, къахьега йиш йоацаш болча граждананий хьашташ а эшарий а чIоагIIа йоахо е, законодательства оттадаьча тайпара цар льготаши совленаши ялара цIенхашта тIаьхьожаш лоаттабе.

* * *

СССР Министрий Совето, СССР Госкомтруда, СССР Госплана, СССР Минфина тIадиллад ВЦСПС-о, цунца хьаштдолча министерствашеи ведомствашеи дакъа а лоацаш белгалъяь мероприятеш кхоачашъяра порядках а хана а йола предложенеш СССР Министрий Совете хьачулулга.

ИРКУТСКИ ОБЛАСТЬ. БАМа коанаIараш оал Тайшет яхача Малхбоален — СибарегIен машинаькъа йоакхача сортировочни транспортни узлах. Тайшете вIашагI а ехкаш Звездный, Магистральный, Кунерма, кхыча Байкало - Амурски магистрала малхбузехьарча участка поселкашка дIаухийт гIишлон материалаш, оборудовани, тIаьшта йола конструкцеш тIайола поездаш. Моссаш хIара ден да дукхагIа дIаухийт. ХIанз электрификаци еш латт Тайшет — Лена яхача наькъа тIерча шоллагIча линена. Гидростроитель (Братск) яхача станце кхаччалца шин наькъагIа поездаш йолаялийтаро торо хилийтай цу участке кхозза дукхагIа новкъаш дIа-юха кхахьа.

Тайшете хьалъеш латт БАМа гIишлон индустре яиз бола комплекс. хьалъеш я наха чуIеча цIенойн промышленни гIишлонийн конструкцеш арахецаш хургйола специализированни заводаши цехаши.

СУРТА ТIА: Тайшет — Лена яхача участкера Падунски Пороги яхача станце шоллагIча наькъа электрификаци еш латт.

Э. БРЮХАНЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ СИЙНА

«Кругловский» яхача комсаш лелаеча совхоза центральни усадьбе гаьнара бIарг тIаотташ я «Молния». Из арахийнай комсаш лаьтта кIалхара хьайоахаш бохкача механизаторашта хетаь. Укх бIаьстан деношка хьинар чIоагIа айденна къахьет цар.

Лоаллаха лакха урагIъяхай комсаш IоIаш боахкачар сийна ЦIе байракх. Укх боахама механизатораши, комсаш лелаераш дика кийчбеннаб цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера бIаьстан-кхашкара балхаш чакхдахара.

Комсаш тIара лаьтта дIадоаккхаш 20 механизатор воалл. Из боах чакхбаккхара дика кийчъяьй цар шоай агрегаташ.

— ХIанзалца болх юкъагIа боалаш моттигаш хиннаяц тха. — йоах совхоза кертерча агронома Хазуев Мусас. — Алхха хьалхарча цхьан дийнахьа 60 гектара тIара комсаш мукъаьяхар.

Яьхе а баьнна къахьегаш ба механизатораш. Iурра деза сарралца, яхашна сацац тракторий моторий тата. Яхье хьалха латти Датиев Руслан. Цо дийнахьара норма 220—230 процент кхоачашъю. Хьинар дола из механизатор укхаза дика вовзаш ва.

Цхьабакъда, шерра социалистически яхь а йоаржаь, хьинаре къахьегача механизаторашта юкъе кхы а лакхагIа тьоккам баькхараш а ба. Масала, комсаш тIара лаьтта дIадоаккхаш боахкача механизатораша Хь. Магомадовеи А. Таштамировеи со цига хиннача дийнахьа 250 процент кхоачашйир сменин нормаш.

Цар кьахха къахьегама котало яиаш цу сахьате «Молния» арахийнар.

Укх боахама комсаш лелаечар бIаьстан-кхашкара балхаш агротехнически дикагIа йолча хана чакхдоах.

А. ХАЖМУРАДОВ,
Надтеречни района «Путь к коммунизму» яхача газета корреспондент.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета массазарча комиссешка

КАГИРХОЙ ЙОАКХО ДИКАГIА Е

Кагирхой гIулакхашта йолча Нохч-ГIалгIай Лакхехьарча Совета массазарча Комиссе ший аргIахарча заседане къоастадир Грозненски производственни швейни объединене къонача болхлой, производственни квалификаци лакхъяра, къахьега, быта, салаIа хилане дардоаца хьалаш царна хьанхоллара беча балхах дола дош.

Комиссе заседане къамаьл даьча объединене кертерча инженера В. И. Ильиновас, Лакхехьарча Совета депуташа Н. И. Ведерникова, А. Д. Конахина, Г. Г. Махауре белгалдир, кагирхошта деша, производственни говзал лакхъе, къахьега, салаIа хьалаш хьахоллара дешашта уйла тIаухийтилга. Болх беш вола 270-нел дукхагIа кагирхо кагирхой школашка, 12 саг заочни лакхерча дешара заведенешка дешаш ва, 7 заочни йиьгача промышленноста лакхерча дешара заведеней стипендиант ва. Къона болхлой юкъеззаб политически дешара системана.

Объединене болх беш я коммунистически къахьегама комсомольско-кагирхой ши бригада. Къонача болхлоша толаме кхоачашъю производственни заданеш, хьинаре дакъа лоац общественни вахаре, царех дукхабараш болх беш ба художественни самодеятельносте. Даьна лоац халкъий талантий конкурсашна. Предприятешка хан-ханнахьа конкурсаш ю хержача профессей говзала.

ХIаьта а беш бола болх дIаделараша ма яххара бац. Болх беча кагирхоех ахаш юкъера дешар дийша баьннебац. Предприятей администраце тоьаш болаш йоакхо яц болхлой балха дIачIоагIбара, царна хилаьза дардоаца жилищно - бытовой хьалаш хьакхоллара. Веденски филиале дукха болхлой балха моттига таьна бах, уж предприяте транспортаца дIакхуьалилга вIаштIехьа во даьккхад, общежити хьалъяра оттаьь ерригa ханаш туллийт. Предприятешкарча детсадашен яслешен болхлой хьашташ Iалашдац. Белгалдаьча кхоачамбоацараша кадраш дукха хувцалларга вут, производственни планаш кхоачашъяра Iатк.

ТIайийча соцам тIа Комиссе производственни швейни объединена могадир белгалдаь кхоачамбоацараш дIадоахилга, къонача болхлой, производстве уж дIачIоагIбара, къахьегара, быта, салаIара хилаьза дардоаца хьалаш хьакхоллара, шоай юкъардешарен профессиональни знанеш лакхъяра дукхагIа йоакхо елга; кагирхой коллектива революционни, тIема, къахьегама традицешца хьалхехбелга, цу гIулакха кадрови болхлой, къахьегама ветеранаш шерагIа юкъеозилга, хьехамчал, шефство майрагIа дегIадоаладелга, цхьайтталагIча пятилетка планаш кхоачаш а тIехкхоачаш а яра, КПСС XXVI съезда решенешкара хьайоагIа заданеш толаме кхоачашъяра тIехьара социалистически яхь шерагIа йоаржелга.

СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ—НАЬХА ТЕРКАМЕ

Парте XXVI съезд болх бе йолаеннача деношке а цун материалаш ювца а Iомае а йолайир Октябрьски революце орден лелаеча Грозненски «Красный молот» заводе. Массе а цехе митингаш хилар съезда хетаь. ХIаьта партийни кабинете хьагуллйир съезда материалаш а кхыдола литература а. Выставка кийчйир кхо раздел а йолаш: КПСС дунен халкъашта юкъера политика, дегIаеха социализм йолча хенара парте экономически политика, советски общество социально - политически духовни дегIаахар.

Пропагандисташта, агитаторашта, политинформаторашта доккха новкъостал ду цу выставко.

— Тха ерригача группашка хIанз Iомаеш я парте XXVI съезде новкъоста Л. И. Брежнева яь доклад, — аьлар завода парткома секретара заместителя Рядинская Вера Федоровнас. — Пропагандисташ чIоагIа кийчлу занятешка. Масала, республика, города, завода вахарцара масалаш а хкувлаш ю шоай занятеш пропагандисташа завода автоматизированни системай управлене инженера Литвин Иван Кузьмича, кертерча конструктора бюро инженера Вялегжанин Геннадий Александровича. ЛадувгIараша атта кхетабергболча меттала дувц цар. Къаьстта теркам тIабохийт цар цхьайтталагIча пятилетка хьалхарча шера декхараш толамца кхоачашдара укх деношка арабаьннача КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцамга хьежжа социалистически яхь лоаттае езаш хилара, — аьлар цо.

Из болх къаьстта дика бу Къахьегама ЦIеча Байракха орденаш лелаеча бригадираша Вербицкий Виктор Андреевича, Нанцев Владимир Максимовича. Цар шоай коллективашка дувц укх шера заданеш кхоачашъяра де дезарех. Цу балхах боккха пайда бовл. Масала, Вербицкий керте латта сквозной оалаш йола бригада СССР мехкдаьтта машинаш еча Министерстве дикагIа лаьрхIа я.

Завода коллективо ср шу дIадоладаьд доккхий декхараш тIа а ийца. Укх шера планал совгIа хьаергъа 300 эзар сом мах бола мехкдаьттех гази йоаккхача а бурув тохача а эша оборудовани, аппаратура, приобораш, кходергда дукхха металл, электрически йоовхален энерги, лохдергда продукци хьаярта дIададар.

Съезда материалаш Iомаеча а политически кхетама болх беча а пропагандисташа, агитатораша, политинформатораша ладувгIарий теркам тIабохийт уж декхараш толамца кхоачашдара. Хьоахаю съезд болх беш хиннача деношка из хьаеллале шин бетта задани кхоачашъярах шоай заводера яхача цу съезда делегатага Умалатова Сажега рапорташ кхахьийта бригадаш, партара хьонхам эпара а съездал хьалхен цо болх беш хиннача деношкен лаьтта социалистически яхь лаьт ца яхийтара а тIахьех ладувгIараш.

Съезда материалаш духьал шоай пропагандисташа гIолла йовзийта ца Iею, уж кIоаргагIа кхетаяра красномолотовцаша шоаш болча хьех кьычахьара Iилмахой а. Цига хинаа лекцеш ешаш Московски Паччахьалкхен университета ях Iилмахо.

Красномолотовцаша чIоагIа могаеш хьалловц Коммунистически партей Советски правительстван чура а арахьара а политика, парте XXVI съезда исторически решенеш. уж кхоачашъяра шерра социалистически яхь дIа а йолаьй.

Ю. ЧАХКИЕВ.

№ 6 йола «Агитатора блокнот»

Кепатеха араьннай КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганди агитацей отдела «Агитатора блокнота» аргIахара, яххагIа номер. Из хьаелллалу город Грозне хиннача республикански партийни актива собране хьакъехьа беча хоамаца. Номер тIа дувц Нохч-ГIалгIайчена КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара тела ЦIе байракх яларах.

Журнала тIа я «КПСС XXVI съезда решенеш — дукхача наха юкъе!» яха редакционни статья. Агитаторашта политинформатораштен долча новкъостала кепатехай КПСС XXVI съезда материалаш дIайовзийтара Iомаяраш еша езача лекцейн докладийн тематика.

«Дош лу КПСС XXVI съезда делегата» яхача рубрикана кIал кепатеха да Социалистически Къахьегама Турпала, В. И. Ленина цIерагIча ГНПЗ № 1 йолча цеха 5—6-ча установка йоккхагIволча оператора Николай Ивановича Ведерникова къамаьл.

19 апреле вай мехка белгалдоаккх «Советски Iилма Ди». Ший статья тIа Л. Н. Толстоя цIерагIча Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета ректора профессора М. П. Павлова дувц паччахьалкхен университета педагогически коллектив ший профессиональни цIейна накъа хиишта йода.

«Агитаци яра практика» яхача рубрикана кIал журнала тIа кепатеха да парте Старопромысловски райкома секретара Л. Недельковий къамаьл.

Дунен халкъашта юкъерча хьалах лаьца я «Из я хьона, бокъонца йола терроризм» яха Г. Кузнецова статья.

СОВГӀАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 январерча СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указага хьежна дукхача шерашка цӀена къахьегарах къахьегаме карагӀдаьннерий ханӀ бени СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цӀерагӀа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла

ЗАВОДСКОИ РАИОНЕ

Ацетонова заводе гӀолла:

Ватутин Иван Федоровича — электромонтера.

Шевцова Нина Дмитриевнана — дозаторщика.

«Грозэнерго» РЭУ энергосбыте гӀолла:

Воронина Нина Яковлевнана — инспектора.

Рыжков Василий Ивановича — кадраштa волча инспектора.

«Грозэнерго» районни управлене гӀолла:

Захватин Виктор Аркадьевича — вокхагӀолча инженера.

Нохч-ГӀалгӀай гӀишлои управлене аьшпбетонни конструкцей заводе гӀолла:

Бальцок Нина Акимовнана — кочегара.

Беткова Анна Артемовнана — оператора.

Горина Нина Петровнана — машиниста.

Елисеева Милитина Всеволодовнана — станочницана.

«Грозэнергоремонт» яхача ремонтно-наладочни предприяте гӀолла:

Некрасов Иван Ивановича — газосварщика.

Славнцов Виктор Филипповича — мастера.

«Пластполимер» яхача ОНПО Грозненски филиале гӀолла:

Асхабова Макка Саидовнана — уборщицана.

Грозненски мехкдаьтта Ӏилма-толлама институте гӀолла:

Затолокин Александр Федоровича — установка начальника.

Гурин Федор Парфирьевича — стеклодува.

Левашова Эмма Павловнана — пенсионеркана.

Путилова Валентина Михайловнана — оператора.

Подъячева Екатерина Даниловнана — оператора.

Чернова Прасковья Павловнана — лаборанта.

Шаламов Николай Ивановича — оператора.

«Грознефтеоргсинтез» яхача объединене нормативно-толлама станце гӀолла:

Целикин Константин Петровича — группа начальника.

«Чечингстройтранс» яхача производствени автотранспортни объединене гӀолла:

Анисимова Валентина Георгиевнана — оператора.

Гузеватый Борис Захаровича — пенсионера.

Енин Владимир Павловича — пенсионера.

Нохч-ГӀалгӀай гӀишлои управлене СМУ-2 гӀолла:

Дедигова Тумишана — каменщика.

Мовсарова Бушана — пенсионеркана.

Коломийцев Григорий Кузмича — пенсионера.

Фелькер Анна Александровнана — пенсионеркана.

Нохч-ГӀалгӀай гӀишлои управлене СМУ-5 гӀолла:

Лямкина Мария Ивановнана — пенсионеркана.

Нохч-ГӀалгӀай гӀишлои управлене СМУ-6 гӀолла:

Афутин Павел Ивановича — пенсионера.

Борисова Клавдия Николаевнана — пенсионеркана.

Лешкевич Ананий Федоровича — пенсионера.

Найко Иван Александровича — инженера.

Терсаева Шумисата — болхлочоа.

Шембелев Василий Васильевича — пенсионера.

Шибилов Идриса ИбрахӀима — пенсионера.

«Грознефтехимремстрой» яхача тресте гӀолла:

Бублик Станислав Георгиевича — газосварщика.

Деркач Екатерина Ивановнана — термоизолировщина.

[redacted] Евдокия Максимовнана — штукатура-маляра.

Ковалев Владимир Семеновича — газоэлектросварщика.

Лукашева Вера Яковлевнана — штукатура-маляра.

Подкользин Василий Дмитриевича — прораба.

Саркисьянц Саркис Мкртычевича — пенсионера.

Шевченко Георгий Ивановича — газоэлектросварщика.

Юсупова Анна Андреевнана — бухгалтера.

«Дагсельэлектросетьстрой» яхача треста № 66 йолча механизированни колонне гӀолла:

Шепелев Василий Александровича — пенсионера.

Автомобильни некъаш дехкачен царна эксплуатаци еш Нохч-ГӀалгӀай производственни управлене гӀолла:

Зиновкина Раиса Парфеньтьевнана — пенсионеркана.

«Монтажтермоизделия» яхача треста спецуправлене гӀолла:

Горшкова Вера Андреевнана — пенсионеркана.

Герасимова Валентина Ивановнана — изолировщицана.

Медникова Мария Александровнана — пенсионеркана.

Помякушин Николай Александровича — пенсионера.

«Грознефтеоргсинтез» яхача объединене жилфондаи соцкультбыта объекташтей капремонт еча РСУ гӀолла:

Попкова Лидия Ильиничнана — пенсионеркана.

«Кавэлектромонтаж» яхача треста Грозненски монтажни управлене гӀолла:

Селезнева Мария Тихоновнана — пенсионеркана.

Холюков Владимир Андреевича — пенсионера.

Нохч-ГӀалгӀай гӀишлои управлене жилищно-коммунальни конторе гӀолла:

Гиро Агрипина Дмитриевнана — пенсионеркана.

Некрасова Зинаида Кузьминичнана — дворника.

Орлов Алексей Федоровича — пенсионера.

Пономарева Евгения Григорьевнана — детсада заведующена.

Швецова Зинаида Борисовнана — маляра-штукатура.

Грозненски универмаге гӀолла:

Клева Евдокия Ивановнана — продавеца.

Горбачева Любовь Федоровнана — павильона заведующена.

Елистратова Дарья Герасимовнана — пенсионеркана.

Карнукаева Руфа Васильевнана — продавеца.

Кородева Мария Александровнана — секцей заведующена.

Паркова Мария Григорьевнана — лифтера.

Сидорова Зинаида Петровнана — пенсионеркана.

Стрельникова Любовь Серафимовнана — пенсионеркана.

Чалапинская Мария Антоновнана — кладовщицана.

Филиппова Екатерина Ивановнана — отдела начальника.

«Столичный» яхача фирменный тикта гӀолла:

Каскиева Евгения Марковнана — мойщицана.

«Промтовары» яхача Грозненски розничи торгови объединене гӀолла:

Авакянц Алла Гурьевнана — торгови отдела начальника.

Дашкянц Елизавета Абросимовнана — кассира.

Джаладова София Петровнана — кассира.

Итаксов Федор Викторовича — пенсионера.

Овсянникова Евгения Матвеевнана — товароведа.

Филимонова Товжан Мальсаговнана — тикa заведующена.

Грозненски горпищеторга гӀолла:

Нестеренко Пелагея Федоровнана — тика заведующе заместителa.

Пономарева Нина Николаевнана — йоккхагӀолча продавеца.

Пристинская Татьяна Владимировнана — пенсионеркана.

Середа Пелагея Макаровнана — тика заведующена.

Шамсуева Басева — продавеца.

Шахарова Сатеник Миносовнана — продавеца.

Грозненски хладокомбинате гӀолла:

Ахильгова ИбрахӀима БагӀдата. — болхлочоа.

Айрапетова Лилия Еремовнана — болхлочоа.

Булгакова Любовь Петровнана — болхлочоа.

Бородина Просковья Михайловнана — болхлочоа.

Вересанцева Пелагея Филипповнана — уборщицана.

Васильева Нина Ивановнана — воспитатела.

Златорунская Раиса Петровнана — мастера.

Кузнецова Елена Тимофеевнана — кладовщика.

Ломоносова Любовь Степановнана — машиниста.

Назарова Мария Шавадиевнана — пенсионеркана.

Пахомкина Екатерина Ивановнана — мастера.

Попович Александра Константиновнана — болхлочоа.

Резанков Николай Федоровича — водителa.

Рудометкина Валентина Васильевнана — керттерча бухгалтера.

Собко Варвара Петровнана — болхлочоа.

Сысенко Просковья Степановнана — болхлочоа.

Харитонова Елена Дмитриевнана — пенсионеркана.

Цуревич Фрида Григорьевнана — йоккхагӀолча товароведа.

Колхозий рынкай республикански управлене гӀолла:

Махаури Ахмет Магометовича — контролера.

Грозненски мехкдаьтта техникуме гӀолла:

Мухин Николай Николаевича — преподавателa.

№ 50 йолча юкъерча школе гӀолла:

Зайцева Галина Александровнана — пенсионеркана.

Абазатова Анна Николаевнана — пенсионеркана.

Бибичева Александра Викторовнана — пенсионеркана.

Нефедьев Владимир Михайловича — пенсионера.

Сурина Тамара Николаевнана — пенсионеркана.

№ 1 йолча берий яслешка гӀолла:

Балакка Василиса Иосифовнана — методиста.

«Грознефть» яхача производственни объединене военизированни охрана вӀашагӀтехача отряде гӀолла:

Дьяченко Михаил Михайловича — стрелока.

Кагерманов Махьмада — пенсионера.

Чернова Татьяна Степановнана — стрелока.

«Грознефтеоргсинтез» яхача объединене военизированни охрана вӀашагӀтехача отряде гӀолла:

Атясов Василий Васильевича — пенсионера.

Бексултанова Тумишана — пенсионеркана.

Беккер-Мустафинева Мария Андреевнана — контролера.

Рубцова Александра Алексеевнана — контролера.

Савчук Степан Никифоровича — пенсионера.

Чулкова Ольга Петровнана — йоккхагӀолча стрелока.

Щиортина Елена Кирилловнана — пенсионеркана.

НГӀАССР Лаккхехьарча Совета Президиума аппарате гӀолла:

Мирчева Фаина Ивановнана — пенсионеркана.

НГӀАССР Министрий Совета гӀулакхаш йолча управлене аппарате гӀолла:

Казорин Иван Эммануиловича — кадрай сектора заведующена.

Сергеева Анна Ивановнана — уборщицана.

НГӀАССР юстице министерстве гӀолла:

Бондаренко Лариса Марковнана — пенсионеркана.

Булатова Клавдия Борисовнана — пенсионеркана.

НГӀАССР чурча гӀулакхий министерстве гӀолла:

Акинова Ираида Георгиевнана — йоккхагӀолча инспектора.

Синиолунова Мария Васильевнана — бухгалтера.

НГӀАССР халкъа тӀаьхьожама комитете гӀолла:

Мизяков Дмитрий Ивановича — пенсионера.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАИОНЕ

№ 5 йолча пассажирски автотранспортни предприяте гӀолла:

Деминов Артем Григорьевича — пароподогревальщика.

Петросян Екатерина Павловнана — мойщицана.

Къоаноштен инвалидаштей долча Катаямовски шен-интернате гӀолла:

Артемова Зинаида Никитичнана — къахьегама йолча инструктора.

Михайленко Татьяна Митрофановнана — склада заведующена.

Сотникова Екатерина Ивановнана — кочегара.

Свистула Надежда Дмитриевнана — кочегара.

«Грознефть» яхача объединене технологически транспорта управлене гӀолла:

Циркун Иван Моисеевича — прессовщика.

Андреев Александр Ивановича — пенсионера.

«Севкавнефтестрой» яхача треста ПМК-5 гӀолла:

Фейгина Валентина Ивановнана — йоккхагӀолча бухгалтера.

№ 109 йолча берий комбинате гӀолла:

Деминa Нина Елизаровнана — хьехочоа.

Никитина Вера Петровнана — няньна.

Лях Анастасия Тарасовнана — хьехочоа.

№ 7 йолча треста МУС автобазе гӀолла:

Кутченко Мария Васильевнана — пенсионеркана.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1981 шу, 12 март.

ДИКАЧА НАХАХ

ХЬАЛХА ЛАТТА ДОЯРКА

Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхозе доярка Дзаурова Мадната болх бу ворхӀ шу мара дац. Бакъда, цу лоацача хана цун вӀаштӀехьдаьннад шоай совхозе а ерригача районо а шин цӀи дӀаяхийта. Ше болх бе йолаеннача хьалхарча шера денз планаш социалистически декхараш толаме кхоачашдеш хьайоагӀа из.

Къаьстта хьинаре къахьийгад доярка итталагӀча пятилетка шерашка. Мадната рапорт делар цу шерашка шин групперча доахах хӀара Ӏаттагара планал совгӀа 1417 килограмм шура яьнкха хилара.

— Массарел дикагӀа къахьийгад дӀадахача шера дояркас Дзауровас, — йоах совхоза партнома секретара Арчаков Хасолта. — Из дика гозал йолаш доярка я. Цун къахьегам белгалбаьккхаб Къахьегама Сийлен III степена орден, итталагӀча пятилетка ударник яха Знак а ларца. Из я халкъа тӀаьхьожама ноаста член. Цу декхарах а дика лоархӀаю, шийна тӀадилла моллагӀа гӀулакх тешаме кхоачашду.

Дзаурова тхона бӀаргайовзлайча, ферме тхоца ва раьза хилар Арчаков.

...Тхо ферме кхаьчар никс сахьат доалача хана. ХӀетта доахан диитта а баьнна, шо-шоай балха моттигашка лостам беш бар дояркаш.

— Ер'я тха доярка Дзаурова Маднат, — аьлар Хасолта кӀалхьарцар нийсдеш йоаллача ншлсега тӀо дӀатӀаьхьчача.

Къамаьл дара дукха хьакхашта яцар Маднат.

— Мишта вӀаштӀехьдаьннад хьа пятилетка план кхоачашье? — хетт оаха Маднатага.

— Фу къайле хургья укхаза? — цӀенхаштта дувц доярка. — Еррига «къайле» я кх доахан хан ханцаьа кхабар, уж цӀена леладар, дерттӀа царна Ӏувал дар.

ДӀадахача шера Мадната социалистически декхар тӀаийцадар хӀара кхоабача Ӏаттагара 3850 килограмм шура яикхе, планагӀа 2800 килограмм йолаш. Шин декхар толаме кхоачашдаьд. ХӀара Ӏаттагара 4017 килограмм шура яьккхар Дзауровас.

Ала деза, Маднатагара хьоккам а эцаш боккхагӀча ре вӀамагӀчари болх белга. ТолашагӀа берий балха опыт хьа а Ӏомаеш къахьегар бахьан долаш шоай социалистически декхараш сийленна кхоачашде вӀаштӀехьдаьлар дояркай Дзаурова Хьавай, Шудалиева Малкий, Олигова Матреной, кхычар.

Мадната Ӏомабеча къонача дояркаша Дударова Хадем, Дзаурова Долотханен тӀехьтӀехьагӀа дикагӀа хьокхамаш гойташ къахьег. Из дог тийша я царех башха-дика гозанчаш хургхиларах. ХӀаьта месхарашна боккхача бозамца дӀаэц шоашта цо ду кхесамаш, дика караерзаю шоай дего къоабалбьча белха гозал.

КПСС XXVI съезда сийна социалистически декхар тӀаийцадар Дзаурова Мадната хӀара кхоабача Ӏаттагара 23 февраль хьатӀакхоачаш 400 килограмм шура яикха аьнна. Из декхар толаме кхоачашдир цо, хӀара Ӏаттагара 450 килограмм шура а йоаккхаш. ХӀаьта дӀабахача шин бетта 496,8 килограмм шура яьккхай Дзауровас. Ферма коллективо а тӀехкхоачашдаьд съезда сийна тӀанийца социалистически декхараш.

— Съезд оттадаь декхараш дувцаш укх деношка собрани хилар тха ферма хьайбаш леладерий, — йоах № 3 йолча шурий-товарни ферма зоотехника Албанов Ӏалихана. — Укх шера дошкхий декхараш тӀанийцад тха хьайбаш леладераша, хӀаьта Дзаурова Мадната — хӀара кхоабача Ӏаттагара 3900 килограмм шура яикха.

Шоай хур ду ферма болхлоша укх деношка йоаккха шура лаьгӀ ца ялийтара. ХӀана хӀара кхоабача Ӏаттагара 5,5—5,6 килограмм совгӀа шура йоаких цига. ХӀаьта Дзауровай вӀаштӀехьдоал хӀара Ӏаттагара 7,8 килограмм яикха.

ТӀанийца декхараш толаме кхоачашдарах ферма коллективана Назрановски районмон райисполкомо Сийлен грамота еннай, хӀаьта совхозо — карара кара тела ЦӀе байрах.

Дентара денга шерагӀа ярмаш латт тӀанийна декхараш толаме кхоачашдара йола социалистически яхь.

А. САГОВ.

СУРТА ТӀА: доярка М. Дзаурова.

С. ЦУГОЕВА сурт.

НАХА ЭША ТОВАРАШ — ДУКХАГӀА

«1981—1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальни дегӀайоалаяра керттерча «остамашка» белгалдаьккха да художественни промыслаш дегӀакхувла. аьнна. Цу лостамагӀа укх тӀеххьарча шерашка дукха балхаш ду Нохч-ГӀалгӀай АССР моттигерча промышленноста министерствана чуйоагӀача Грозненски художественни промыслай производственни объединене коллективо. Хьалха дӀахача хана Грознера массехк цех мара яцар цу объединене болх беш. ИтталагӀча пятилетка шерашка Ачхой-Мартане болх бе йолалийтар кортале тӀа хиаш уттадеш йола филиал, кортале хьаду цех, цхаралаш ду цех, чурташ ду цех, кхьираш. Дубай-Юрте МагӀалбике болх беш я художественни керамика цехаш, кхьираш.

Цу гӀулакхо торе хулийт КПСС XXVI съезда решенешка дӀадехараш дизза кхоачаш а деш, наха эша тоьараш дукхагӀа арахеца, цар ассортимент шерье. Цул совгӀа, юрташка бахаш бола нах белхаш тӀа дӀанийсбара а чӀоагӀа аьттув болаш гӀулакх да из.

Арахеца продукци дукхагӀа, дикагӀа, дӀадодар кӀезигагӀа долеш хилийтара тӀагӀертта къовсам лоаттабеча художественни промыслай производственни объединене болхлоша керда тороеаш кхоачамаш лех производства эффективности балха дикали лаккхъяра. Цу дакъе къаьстта беркате хилар царна итталагӀча пятилетка тӀеххьара шу. Дерригача технико-экономически хьокхамий пачхьалкхен план дикка тӀехкхоачашйина объединене коллективо. Цудухьа дӀадахача шера вай республикерча промышленни предприятешта юкъе хьалха хиннача социалистически яхье итогаш йича, яхье хьалхара моттиг а хьокхаеш, пунка елар КПСС обкомо, Нохч-ГӀалгӀай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома кара-ра кара тела ЦӀе байрах, нитта республикански «Сийлен улга тӀа» яьккхар.

ЦхьайтталагӀча пятилетка хьалхара шу нитта хьинаре къахьегаш дӀадоладаьд цо. ВӀаштта шин бетта яхье ериэви моттигаш а йоахаш республика Сийлен улга тӀа яьккхай из.

Из совгӀат художественни промыслай производственни объединене болхлошта дала а доагӀаш денад. Шин бетта планагӀа лаьрхӀачул совгӀа арахийцар 125 эзар сом мах бола валови продукци, маьхала яьккхар 32 эзар сома маьха продукци. Къахьегама овсарле. лаккхъяра чотегӀа хьалхе планал совгӀа ара мел хийца продукци.

Дукха балхаш даьд укхаза продукци дикагӀа хилийтара. Массехк шу хьалхагӀа объединене хьаю продукци во а яхаш дукха реиламацеш ухар потребителашкара. ДӀаккийта кийча продукци а брак йолаш я яхаш дукха моттигаш нийслора. ДӀахо нитта болх бе йиш йоацилга кхетадаьча объединене кулгалхоша, общественни организацешта, ОТК контролераша шоай деррига кхоачамаш оарцагӀдаьхар. «Брак йоацаш продукци арахецар» яха цӀи яккхара йола социалистически яхь шерра йоаржайир.

Укх тӀеххьарча хана производственни объединене болхлоша инженерно-технически болхлоша чӀоагӀа къовсам лоаттабу арахеца продукци керда а йоаккхаш цун ассортимент шерьяра. ДӀадахача шера планагӀа керда арахеца йолае езаш яр 45 тайпара изделеш, хӀаьта арахийцар 54 тайпара изделеш. Царех я 14 тайпара керамически изделеш, корталеш, кхалнаьха косынкаш, кхыйола продукци.

Партеи правительствас укх тӀеххьарча хана чӀоагӀа могадеш да дукха бераш дола нохной, инвалидаш, пенсионераш общественни балха юкъеозар. Цу дакъе дукха балхаш ду производственни объединене. Производстве болх бе торо йоацача цу лакхе белгалбаьхача наха шоай цӀагӀа болх бергболаш гӀулакх вӀаштӀехьдаьккхад. Берригача къахьегарех 40 процент бараш шоай цӀагӀа продукци хьаеш ба.

Объединене социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалбаьяна бӀаьш болхлой ба. Царех ба столярий-станочникий бригадир Курбанов СаӀадал, отделочница Гелагаева Бамина, мастильщица Букулиева Тоита, хӀамаш тега мотористка Чагаева Разета, баркъаш доахар Шевченко Анна, накатчица Мархиева Довхан, кхыбараш. Шоаш хьаеча продукцена юкъе цхьаккха тайпа бран а ца нийсолийташ, хӀара сменагӀа нормаш 125 процентал чухьнахье йоацаш кхоачашъю цар.

Б. КОСТОЕВ.

Грозненски «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода йиълагӀча сборочни цеха болхлоша шоай хьинари низ ца кхобеш къахьег парте XXVI съезда решенеш толаме кхоачашъяра. Цу яхье коталонаш йоахаш хьабоагӀараша юкъе а хьинаре къахьегарца белгалоаьяна ва слесарь-сборщик, коммунистически къахьегама ударник Гросбах Виталий Эдмундович. Цхьанкха смена дӀаяхийтац цо шин норма 125 процентал чухьнаьа кхоачашъеш.

СУРТА ТӀА: слесарь-сборщик В. Гросбах.

Н. ПЛИЕВА сурт.

БАЛХАШ СИХДЕ ДЕЗА

МагӀалбинерча совхозий комсий кхашка дӀадоладеннад хьалхара бӀаьстан балхаш. Мамогта сихагӀа чакхдаккха дезаш гӀулакх да тӀера лаьтта дӀадаьккха комсаш хьагучайоахилга. ХӀана аьлча, лаьтта кӀал йоалхача хана чӀонак есте йоласлча комсаш талх, тӀаккха цар хьувкъам кӀеазига лургба.

Нитта чӀонак яттӀалехьа чакхдаха деза хьувкъам луча комсий бешамашкара шпалера тоаелга, комсаш аьшксаьргах хьаьтьехкилга, нитта кхы дола балхаш.

ДукхагӀча дакъе уж хьалхара, лоархӀаме балхаш агротехнически ханашкен дикен чакхдахарах тийша ба гурахьа чуэцаргбола комсий хьувкъам. ХӀаьта МагӀалбинерча комсий совхозаш укх шера планагӀа итт эзар тони комсаш чуэца а пачхьалкхенна дӀаяла а езаш я. Бехктоххамен чоалханен декхар да из.

Мишта дӀадоладаьд МагӀалбинерча боахамашка комсий бешамашкара бӀаьстан балхаш? Цу деша хьожаш хилар тхо лоаллаха уллача шин боахаме — ГӀ. Ахриева цӀерагӀчен «Кавказ» яхачен совхозашка.

Ахриева цӀерагӀча совхоза 425 гектар комсаш я, царех 230 гектара тӀара яраш хьувкъам лураш а йолаш. Дика дӀадоладаьд укхаза лаьтта кӀалхара комсаш хьагучаяхара балхаш. ХӀара дийнахьа болх беш я ворхӀ агрегат. Царех пхиъ нохарашца комсий мутӀарашта уллувра лаьтта оахаш я, хӀаьта пхиъ — фо детташ комсашта тӀера лаьтта дӀадоаккхаш.

Боахаме оттаьча планагӀа 15 апреле на болх чакхбаккха безаш ба совхоза механизатораш. Балхо гойт цу декхарах уж лоархӀабеш хилар. Укхаза хӀанзалехьа комсий мутӀарашта юкъера оахем даьд 400 гектара тӀа, фо тохаш тӀера деррига лаьтта дӀадаьккха хьагучаяьхай 200 гектара тӀара комсаш.

ТӀера лаьтта дӀадаьккха комсаш хьагучайоахача къаьстта овсаре къахьегаш ба фо детта агрегаташ лелаеш бола Умаров Хьусен, Турпиев Абусайид, Гулвев Виктор, оахам деш бола Алханов Мовлад, Муцагов Ахьмад. ЦаӀ-ах — шиъ балха норма кхоачашъю цар хӀара дийнахьа.

Гуш да мамогга сихагӀен дикагӀен из болх чакхбаккха лоаш механизатораш бола. Из лоӀам цар чӀоагӀбеш да комсий кхашка бӀаьстан балхаш чакхдоахача механизаторашта юкъе социалистически яхь леладаяреи яхье мотбаьннараш морально а материально а белгалбахарен хьалаш.

КӀирагӀа нормаш тӀехктоачаш а ена 50 гектара тӀара комсаш фо теха хьагучаяьхачен, нохарна 60 гектара тӀара тӀера лаьтта дӀадаьккхачен механизаторе ше дакхача алапел совгӀа 50 сом совгӀат лу укхаза. Цул совгӀа, дийнахьа кхоза мах боацаш дӀайха дал хӀама да комсаш хьаеллаш болча механизатораша.

— Цудухьа ба тха механизатораш болх бе йиш йолаш денача хӀара сахьатах бизза пайда а эцаш, овсаре къахьегаш, — йоах комсаш лелаеча отделене управляюще Касаев Юсапа. — ЦхьоалагӀча апреле комсаш лаьтта кӀалхара хьагучаяхара балхаш чакхдаха лаьрхӀа. Совхозе оттаьча планал-графикал 15 ди хьалхагӀа хул из. Из тха вӀаштӀехьдоале механизаторий эррига отряда бокха совгӀат да а механизаторашка цхьан шин дийнахьа салаӀийта а доаш денад совхоза кулгалхоша.

Ше къаьстта бригада я совхозе хьувкъам луча комсий кхашкара шпалера тоаеш. Цун вӀаштӀехьдаьннад хӀанзлехьа цхьа бӀаь совгӀча гектара тӀара шпалера тоае, вешта аьлча хьувкъам луча комсех ах шш тӀара хул ца.

Нитта дика дӀадоладаь сиха дӀахьо ГӀ. Ахриева цӀерагӀча совхоза комсаш лелаераша комсий бешамашкара бӀаьстан балхаш. Теша йиш я цар уж ханал хьалхен динен чакхдоахаргхиларах.

Тхо укхаза кхиначе дийнахьа комсаш хьаеллаш дальча балхий дикалга хьожаш яр районерча агрохимлабораторе заведующи Людмила Александровна Ярахмедова. Балхий дикал найрра «йиъ» оттае йиш йолаш я комсаш лелаяра специалиста яхачох.

Нитта делац гӀулакхаш лоаллахарча «Кавказ» яхача совхоза комсий бешамашка. БархӀ бӀаь гектар я совхоза комсаш. Царех 396 гектара тӀаре яраш хьувкъам луши. 151 гектара тӀара яраш укх шера хьувкъам бала йолаш луши я. Укх шера планагӀа 1830 тони комсаш яхен пачхьалкхенна дӀаялен езаш ба совхоза шинна я отделенера комсаш лелаераш.

Шв кӀира дӀадаьннад комсий бешамашка бӀаьстан балхаш дӀадоладенна. Тахханалца оахам дьи фо тохаш лаьтта тӀера дӀадаьккхан бокъонца хьагучаяьхха комсаш 62 гектар мара яц совхоза. Вешта аьлча, совхоза комсех кхоитталагӀа дакъа мара хилай цох. Болх нитта ледара деле апрель бетта а чакхдаргдац укхаза лаьтта кӀалхара комсаш хьагучаяхара балхаш.

Тхо да совхоза шоллагӀча отделене. 444 гектара тӀа я цуьа комсаш. Царех 256 гектара тӀара яраш хьувкъам луш я, 65 гектара тӀара яраш укх шера хьувкъам бала йолуш я. Дукха болх ба бе безар.

Совхозе оттаьча планагӀа графикагӀа цхьоалагӀча апреле йистедаккха дезаш да комсаш лаьтта кӀалхара хьагучайоахилга. Из болх беш йиъ агрегат я отделене. Царех кхоъ нохарашца тӀера боал дӀабоаккхаш я. Алххаа цхьа агрегат мара яц фо тохаш комсаш хьагучайоахаш. ХӀаьта хила езаш 10—[illegible] агрегат я.

— Фо детта агрегаташ тхога йолаш я, — йоал отделене управляюще Шадиев Исмайла вӀалла сагота а боацаш. — Цхьабакъда, уж дӀатӀехьовза трактораш яц. ВӀаьстин юкъе дӀаюв мультураш совхозе дӀайийна баьтча мукъальнина трактораш лургйолаш я тхона...

Управляющи Илиев Микаьил волча цхьоалагӀча отделене а болх беш кхо агрегат мара яцар. Уж кхоккхе а нахорашца комсашта тӀера лаьтта дӀадоаккхаш яр. Фо детташ болча пхе агрегатах цхьаккха а болх беш яцар. ХӀаьта 356 гектар я цу отделенера комсаш, царех 140 гектара тӀара яраш хьувкъам луреш а йолаш. Укх шера хьувкъам бала йолуш я 86 гектар.

Цхьа бахьан дел совхоза шинна а отделене лохарашца комсий мутӀараш тӀара а боал дӀабоакхадага. 800-нех 568 гектара тӀа чакхбаьккхаб из болх. Цхьабакъда, из ах гӀулакх мара дац. Нерттера да фо тохаш тӀера лаьтта дӀадаьккха комсаш бокъонца хьагучайоахелга. ХӀаьта из болх геттара ледара лел боахома шаьнхе а комсий отделене.

Боккха лоархӀамболаш гӀулакх да култ-кара де дезза балхаш деш лелае комсаш къаьст-къаьстача дезалешка дӀалларе. [illegible]

цхьаккха а саг вац тха ше лелаергйолаш комсаш дӀайийца. Нах раьза бац комсаш дӀаэца.

Дика гӀулакх да укх шера совхозе дӀадоладаь наI. Директора приказах 0,25 га комсаш лелае тӀадиллад совхозе хьайбаш лелaдерашта, контора болхлошта, специалисташта. Цхьабакъда, эррига царга цу тайпара дӀалуреш 50—60 гектар мара хилац, совхоза лелае езаш 800 гектар комсаш йолча. Цунах чакхдала йиш йолаш дац гӀулакх.

ДӀахойодача хана а гӀулакх нитта хуле совхоза комсаш йоаре кхераам болаш я. Цу деша цӀенхаштта йоакхо е а комсаш хьагучаяхара балхаш сихдаран уж лелае дукхагӀа кхи юкъеозараи эшар вӀаштӀехьдаккха а декхар да совхоза кулгалхой, специалистий, партийни, профсоюзни организацей.

Ерригача районе заьрхӀача а чӀоагӀа эсала лел комсий кхашкара бӀаьстан балхаш. Иньи ахи эзар совгӀча гектара тӀа я районерча боахамий комсаш. Царех тахканаца тӀера лаьтта дӀадаьккха хьагучальхараш дийлагӀ [illegible] еза, йоацача керда шпалера дӀаоттае еза, комсаш хӀи еза, тӀаккха уж аьшксаьргах хьаьтьехка еза. Уж деррига балхаш чӀонак яттӀалехьа чакхдаха дезаш да. Дукхача нах эш уж балхаш ханнахьа чакхдахара. Комсий отделенешка дийнахьа балха араволаш 20—30 саг мара вац.

КӀеант-дукха дикагӀа укх балхаш дӀадоладаьд Ахриева цӀерагӀчеч СоагӀапчарчен совхозашка. Масала, СоагӀапчарча совхоза 240 совгӀа гектар хьувкъам луш йола комсаш къаьст-къаьстача дезалешка дӀаенная. Сихонца шоай участкашка бӀаьстан балхаш деш ба уж. Воих совхозашка чӀогӀа ледара лел гектарникашка комсаш дӀаялара гӀулакх.

Комсий кхашкара бӀаьстан балхаш дикагӀен сихагӀен чакхдахара гӀулакха дукхагӀа йоакхо еш боахамий кулгалхошкара дикагӀа жоп дехаш хила беза районна кулгалхой а.

Наурски Надтеречни районашкахча комсаш лаьтта кӀалхара хьагучальха дакьнача боахамашка цу балха кхача техникаца вовкъостал дича баькъаьа дар МагӀалбинерча совхоза «Чеченгушвино» объединене кулгалхой из гӀулакх дагадар.

А. ХАРСИЕВ,
«Сердало» газета собкор.

ДОЗАНАЛ ДЕХЬАРА

Пловдивера кепасттача машинкай завод — Болгаре эгтара къонагӏьарех цаӀ я. Эгтара кердагӀа йолча техникаца иийчъаьча цу предприяте арахец «Марица-41» яхӀ тӀехдика портативни а электрически а машинкаш. Уж къердаш я мехка а доезод араьхьа а.

СУРТА ТӀА: Пловдиверча кепасттача машинкай завода цехе.

БТА—ТАСС сурт. ТАСС фотохроника.

БОЛГАРСКИ КОММУНИСТИЙ СЪЕЗД

31 марта Софие хьайкӀллай Болгарски Коммунистически парте XII съезд. Съезда балха юкъе дакъа лоацаш я социалистически мехкий вежарашка йолча партей, кхыча коммунистически болхлойн партей, халкъа-демократически партей, къамий нортамукъален болаший делегацеш. Хььашашта юкъе я КПСС ЦК Политбюро член, Украина Компарте ЦК хьалхара секретарь В. В. Щербицкий керте йола КПСС делегаци.

ЦК отчетахи партена хьалхашка латтача деназарехи доклад йир БКП ЦК Хьалхарча секретара Т. Живкова.

Съезд дӀахо болх беш я.

ХАЛКЪА БОЛГАРИ ШИН СЪЕЗДА ЮКЪЕ

Живко Живков, Болгарски коммунистически парте ЦК член, Болгаре Халкъа Республика Паччахьалкхен совета член.

Халкъа Болгаре къахьегамхой Болгарски коммунистически парте XII съезда бахна мабоагӀарга накъа бахна кийчбелар. Ерригача къахьегама коллективашка шие къаьстта йола, цӀейна хьалхарча хана хула атмосфера яр латташ. Дерригача халкъага, юкъийта кепайолзон тӀа араьккхе «ВорхӀлагӀча пятилетке (1976—1980 шерашка) парте баьча балхах, НРБ социально-экономически а культурни а денгӀаахарах, бархӀлагӀча пятилетке (1981—1985 шерашка), 1990 шерага кхачалцна а хьалхашка латтача декхарех йола БКП съезда тезисий проект чӀоагӀа къоабалъйир мехка бахача нахха хӀаьта цо политически а общественни а хьинар чӀоагӀа ай дир.

Пхе шера лоархӀам болча БКП XI-чен XII-ен съездашта юкъера юкъа даьрий итогаш еш а дӀахойодача хана доле эгтара лоархӀамегӀара декхараш белгалдеш а долча цу документо оарцагӀдоах коммунистийн парте боацарийн коллективни хьаькъали знамешы, партийни паччахьалкхени керттера дешаш къестадеча юкъсуьз уж. Тезисий проект коллективни юкъцар — партенен халкъах юкъе хадаргбоацаш бувзами бокха тешами хилар а реальни социализма обществера бокъонца йола демократи а хьахьоккхаш дола хӀама.

Къахьегама коллективашка хулача собранешка, кепайоазон тӀа баргагӀа белгалдоах къахьегамхоша чакхъяьнача пятилетке дегӀаена социализм хьалъяра даькъера парте программа кхоачашъяра оагӀорахьа бокха гӀа баьккха хилар. XI-чен XII-чен партсъездашта юкъера юкъ латт. дувеш хадкъашта юкъера хьалаш дика ца хиларцен цхьайолча звеньяшка субъективни хьакъахьара кхоачамбоацараш нийслуш хиларцен ювзаена йола халонаш нийсъенна йоллаше а, БКП кулгал а деш мохк дукхача доакъошка из эгтара чӀоагӀагӀа дегӀадаькхача мехкий боарама юхе а бугаш йолча кердача лакхаленашка баьнача шерех. ЧӀоагӀъеннай болгарски халкъа социально-политически идейни цхьоагӀо.

Ленина сийлахь-йоккхача партена, машара, партӀатох, социальни прогресса лард йолча Советски Союза чӀоагӀа раьза бола НРБ къахьегамхой чӀоагӀа теркам тӀабахийта хьожаш бар КПСС XXVI съезда балхага. Тха халкъ тешаш да советски коммунистий форумо белгалъяьха мохк дегӀабоалабара даькъера ӀалаьмаÍе йоккхий планаш кхоачаеьргхиларах. Цо нигта дувцалга йоацаш хьаллоац машар бахьанеча гӀорваьннача къовсамкочо Леонид Ильич Брежнева оттаяь керда дерррига чулоацаш йола машара хьакъехьара предложенеш.

БКП XII съезда тезисий проект дерригала халкъо юцанлга чакхдаьнккхад довза а довзаш еча критика хьалашка. Дерриге дешаш кӀоаргга компетентно а дуца а дуцаш. КӀеенга критически замечанеш яьлш укх деношка цхьаболча бюрократизм, субъективизм, къахьегама дисциплина телхаьр сиина дола гӀуллакхаш гучадувлийтача. Шоашта хьалхашка оттадеъ декхараш кхоачаш ца деъча боахамеи паччахьалкхени кулгалхой адресагӀа. Цунца цхьана проект юцаеча хана болхлоша, ахархоша, халкъа интеллигенце вӀкалаша, специалисташа дукха хьаьдза йола предложенеш тӀийнай.

Теркама юкъметте латт мехка экономически социальни политика дешаш. Йовлаергъя вай болгарски экономика малагӀча хьала тӀа я хьагойта цхьайола дайнеш. 1980 шера 20 миллиард левага кхаьчай къамин доход, вешта аьлча 34,7 процент лакхъеннай алхлагӀа пятилетка чакхйоалача шере хиначул, нийсйича, мехка арахийцай 3,2 миллион тонн Ӏаьржача металлий прокат, 66 эзар электрокари автокари, 1,5 миллион тонн кальцинированни сода, 7,7 миллион тонн яхьт.

Вназа хьалльацар мехка экономикана дӀахо интенсификаци яра, Ӏилманен хӀанзарча ханарча технологаштей карагӀдаьккха кердагӀдараш шерра чудоаладера, материален энергехи кхетамца пайда оацара, производства эффективности рентабельности лакха хилийтара, арахецача продукце дикал лакхъяра, хӀаьта нигта НРБ социалистически экономически интеграце лоаца дакъа шердаран чӀоаргдаран тӀаерзаь йола парте планаш.

Уж планаш кхоачашйича бархӀлагӀча пятилетке 25—30 процент лакхлургъя къаман доход. Духхьал промышленни продукци дегӀайоагӀаргъя 33 процент.

Шено йоацаш да вахара боарам лакхбара даькъера толамаш. Чакхдаьннача пхе шера 12,7 процент лакхъеннай бахача нахха реальни доходаш. Цу юкъа хьалъяьй 352 эзар квартира. 1980 шера хӀара сага ших лоархӀаш бахача наха йиа кхачен продукташ укх тайпара яр: дулхи дулха продукташ — 62,5 килограмм, шура — 196 литр, фуъ — 203, соми баьцадааранаш — 204 килограмм, шекари кондитерски изделеш — 34 килограмм. Долаш де, баьъдар аьлча, кхоачамбоацараш а, масала, торговлей наха эша гӀуллакхаш дечен сфере. Уж дӀадахара бокккхача лоархӀаме хила езаш я товараш арахецилгеи наха эша гӀуллакхаш делгеи шердарах, цо-шоац Ӏалашбара система дегӀайоалаяра хьакъехьара партен правительстван решенеш.

1980 шера май бетта город Русе БКП ЦК хьалхарча секретара, НРБ Паччахьалкхен совета Председатело новкъоста Тодор Живкова инициативагӀа хилар халкъе эша товараш арахецилга шердара программа тӀаийца совещани. Решени тӀаийпар цу гӀуллакха хӀанз йолаш йолча йоккхийча предприятешта уллув юкъерен кагийн предприятеш хьалйойла аьна.

Кердача пятилетке 16—18 процент дегӀайоагӀаргъя бахача нахха реальни доходаш. ДикагӀа Ӏалашбергба нах чубахача моттигашца. БархӀлагӀча пятилетке хьалъе лаьрхӀад 400 эзар керда квартира. Кхечаш промышленноста продукци белгӀалдоах тезисаш тӀа, дегӀаеза 25 процентал кӀезигагӀа йоацаш, юрта боахама яр — 20—22 процент, лакхагӀча темпашца тӀаетталургъя хьейбай продукци.

ЧӀоагӀа теркам тӀауа социалистически демократи дӀахо дегӀайоалаяра, социальни хьинар айдара дешаша. Къоастадаь аьлча, дувлар да НРБ Халкъа собранен халкъа советийн лоархӀам лакхбар. БКП тешаме союзник йолча Болгарски латта леладара халкъа союзега, паччахьалкхен а общества а гӀуллакхашта доал дера юкъе хьинарегӀа дакъа лаьцйтар. Шоашта бакъахьа хетараш а дувц хаьдда йола предложенеш а ю дуккха миллионаш болча наха латтача Даймехка фронто, профессиональни союзий, Димитровски комсомола, кхыча общественни организацей общественни культурни гӀуллакхаш дӀахо шерде яхаш. Ден повестка тӀа латт социалистически законность дӀахо чӀоагӀъярах, дерригача халкъа социалистически доалахье лоравярах, кулгалау калраш хьахоржача конкурси начало шеръярах дола дешаш.

Болгарски халкъо барт а болаш хьаллоац Варшавски Договоре Организаце араьярча политикага хьежжа йола партен правительстван арахьара политика, нийса лерхӀ масе а оагӀорахьа СССР юхехьа латтар. Деррига халкъо къоабалъю Болгаре чакхйоахь машара, Балкански мехкашца дикача юкъалахой гӀуллакхаш леладара политика. Болгаре шийхур ду ерригача планета тӀа дунеи халкъашта юкъера кхоххам лаьгӀбара процесси машаре цхьана дахара принципи чӀоагӀъяра. Тха мехко дипломатически гӀуллакхаш леладу 116 паччахьалкхенца, торговй гӀуллакхаш — 112.

Парте берриига болх «Деррига а сага дукъа, деррига а сага ираза дукъа» яхача денизагӀа бу.

Съездо болх беча денешка болгарски халкъо хьакьокх лакха политически сакхетам, ше херйа социалистически никъ нийса хилар шийн шено да хилар, марксизма-ленинизмаи пролетарски интернационализман принципашта ше дилла а тешаме хургхилар.

(София-пресс—АПН).

ЦУННА НАХА БАРКАЛ ЙОАХ

Старопромысловски районе я № 26 йола модай ателье. Къахьегаме хьалха латтачарна юкъе я Татриева Хадижат. Цун къахьегама биографи чоалхаме яц. Хадижата юкъера школа Назрановски районе йистеьяккхай. Цул тӀехьагӀа шийн дезаяца Грозне яха еvай яз. Къонача йоӀо массаза а бӀарг локкхар наха тӀадувхача барзкъанга. Хоза тийга, товш дола барзкъа тӀадувхаш хилча чӀоагӀа раьза хулар яз. Цӯ гӀулакха Ӏомаяла безам болаш хинна гӀалгӀай йоӀ балха дӀаэцилга дехаш заявлени а яхьаш барзкъаш тегича мастерске ера.

— Фу де хой хьона? — хаьттар цуга.

— Хайра хӀема хац, — эхь хеташ аьлар Хадижата. — Ӏомаяла безам ба са.

Бакъдар аьлча, дӀайолалуча хана хала дар опыт йоацача йоӀа. Хийцца барзкъа тега хаьар, техника йовзапар. Хьалхарча деношка цо тегар чоалхаме йоаца хӀамаш. ТӀехьагӀа яьлар из бахача нахьа заказаш кхоачашде. Нах раьза хургбола барзкъа тега говзал караерзаеча чӀоагӀа новкъостал дир цунна дувнхача хана денз укхаза болх беча мастераша.

Ателье латта барзкъаш тега машинаш чӀоагӀа чоалхане я. Атта дац царех кхета, бакъда, Хадижата хӀанз дика йовз уж. Цу тайпарча машинашца болх бе из Ӏомаяьй цо ателье барзкъаш доахаш йолча Газиева Шамсуддина Асяс.

— Шийн болх чӀоагӀа дукха безаш я Хадижат, — дувц Асяс. Нах раьза ба цо тегача барзкъашка. Цудухьа тӀа-тӀа дукхагӀа хул тха заказаш.

Хадижата йоккха баркал яхаш я Шекспира цӀерагӀча улица тӀа яха Аушева Роза. «Пальто чӀоагӀа товш, хоза тийгай са» яхаш язду цо. Иштта баркал оал аьхкий тӀаюхкаю коч ца тийгача Торнева Лидас а. «Татриевас санна, массане а иштта дика яхалнаьха барзкъа тегаре йоккха гӀулакх дар» яхаш яздаьд отзывай книжка тӀа.

Хадижата санна дика болх беш, наха баркал оалаш дукха мастераш ба укхаза. Царех я Точиева Зина, Букат Валентина Ивановна, Ведзижева Зура, Диденко Анна Корнеевна, Шумлева Тая Иосифовна, Акопова Барбара, Гончарова Надежда. Х. Татриева ателье балха енача хана цар массане а новкъостал а деш, Ӏомайир цо барзкъа тегара говзал.

Дукха мах бола совгӀаташ тийннад Хадижата, дукхазза баркалаш яьхад.

Хьатха ательес дийнахьа 20—25 сага гӀулакх доре. Кердача пятилетке шоай торонашна а хьежа. хӀара дийнахьа 80—95 саг тӀаэца лаьрхӀад коллективо.

— Тхоай треста болхлошца цхьана оаха чӀоагӀа теркам тӀабохийташ йийшай КПСС XXVI съезда решенеш, — аьлар закройщицас Газиева Асяс. — Тха хӀара болхло хьалхашка латтача декхарех дика кхеташ а уж кхоачашде кийча а я.

Цо дувцар бакъ а деш Хадижата йоах:

— Сай болх кхы а дикагӀа тоабе хьожаргъя со. Тха ателье барзкъа тега вена хӀара саг раьза хургволаш гӀулакх де деза.

Ателье коллективо чӀоагӀа уйла тӀаяхийта дувц бахача наха дикагӀа гӀулакх делга, къахьегама овсарле а дикал а лакхъелга.

А. ПЬЯНИКОВ.

ЧАКХЪЯЬННАЙ КЪОНАЧА ФУТБОЛИСТИЙ ЯХЬАШ

Шийла мух а хьекхаш, лоа а делхаш ди нийсделар къоначa футболисташта Грозне дӀахьош йолча специализированни классай Российски Федераце хьалхара моттиг яккхара йолча полуфинала тӀеххьара тӀадам оттабеш. Цу дийнахьа шоне хургйолча РСФСР финале дакъа лаца бокъо яккхара шоайла къовсабенна бар цу яхье дакъа лоацаш хиннача командашта юкъе хотбаьнна хинна Ижевскерен, Кемеровереп, Краснодаререн, Грозннерен 1965-ча шера даьна берех бола футболисташ. Хьалхарча матче лоаза араьлар Ижевскера «Импланета» Кемеровера «Кузбасовеца». Счет 1:0 йолаш котало яьккхар ижевцаша. ШоллагӀча матче яхье баьлар Краснодаререн Грознерен спортсменаш. Финале дакъа лаца бокъо яккхара вай футболисташта ца ийшача бе башха долеш дацар яз ловзар. Бакъда, краснодарцашта котало яьар. Цудухьа ерригa яз матч чакхъяллалца яз толам бакъла гӀерташ сихбенна бар уж. Цу сихбаларо де лерхӀар кхоачашде вӀаштӀехьдалийтанзар цар. Хьалхара тайм дукхагӀча даькъе хьаьший вай футболистий коанаӀарашка чутӀерташ чакхъялар. Цхьабакъда цкъа-шозза мара бургац чутохара кхерам тӀа ца отташ Ӏаяха сакъердаме йоацаш йистеньлар яз тайм. ШоллагӀча тайме кӀезиг-дукха дикагӀа ловза баьлар фусамдай. Массехказа хьаший коанаӀарашта кхерам тӀа а тоссаш тӀагӀертар уж, цхьа бакъда, чулла тугаш яцар бургац. Цу гӀулакха «гӀоновкъостал» дора шийлача ненон коадах хьалйиза йолча футбола майдон. Цхьанна команда бургац чу ца тохаш, счет 0:0 йолаш чакхъялар яз матч. Цо къовстайир финале дакъа лоацаргдола кхо команда. Уж хьалхара кхо моттиг яьккхар укх командаша: «Импланета» (Ижевск), СДЮШОР (Грозный, № 60 йолча школа команда), «Кузбасовец» (Кемерово). НийлагӀчен-бархӀагӀчен моттигашка дӀанийсбелар Краснодарера, Волгограда, Воронежа, Вологда, Челябинска футболисташ.

Цу яхье дикагӀа болча футболисташта — вратаря, защитника, полузащитника, нападающена республикански газеташа призаш кхайкальяр. ДикагӀа волча нападающена яла «Сердало» газета кхайкаль приз кулгах доаладу сакхат дар. Из приз яьккхар Воронежерча Шмаров Валерес. ДикагӀа волча вратаря «Грозненски рабочий» кхайкаль приз яр «Юниор» яха фотоаппарат. Из яьккхар Ижевскерча Шиповский Сергейс. «Ленинан некъ» яхача редакце эльр транзисторни приемник. Из кхаьчар Грозненски полузащитникага Хачьян Вячеславага, хӀаьта «Комсомольское племя» кхайкаль приз яьккхар Ижевскерча защитника Кашеваров Владимира.

Цул совгӀа, чакхъяьлар къоначар бӀаьстан футбола традиционни а хинна дӀаэтта укх деношка вай городе дӀахьош хинна Ерригсоюзни турнир в. Цига дакъа лоацаш яр вай мехкара цхьайтта команда. «А», «Б» яхача шин подгруппа йийкъа яр уж. «А» группе хьалхара кхо моттиг яьккхар РСФСР, Литва, Нохч-ГӀалгӀайчен командаша. Ала доагӀа, РСФСР команде дакъа лоацаш грозненец Аношин Олег вар аьнна, — № 20 йолча школерча 10-ча класера дешархо. «Б» подгруппе хьалхара кхо приз йоаккхаш дӀанийсъелар укх городий командаш: Саратова, Краснодара, Нальчика.

А. БЕК.

СУРТА ТӀА: Краснодарерчен Грознерчен командай ловзар.

Н. ПЛИЕВА сурт.

Партен правительствен Ӏалам лорадаре политикана пропаганде яра, Ӏалам лорадаре тамаш ездара керда формаши методаши гучаяхара массови информаце средствай дикагӀа пайда эцар-дукъа Ӏалам лорадара Ерригроссийски обществе Нохч-ГӀалгӀай республикански совета президиумой НГӀАССР журналистий Союза правленей дӀакхайкхаю городий, районий, дукха тиражаш йолча газетий республикански конкурс.

Конкурса итогаш еш редакцей белха мах баре керттера критерий хургья:

публикацей идейно-политически профессионально-художественни боарам;

хӀаи-хӀанкахье а лерригӀа атеродий, районий, дукха тиражаш йолча газеташа Ӏалам лорадара денеш дукцар, аьртаагӀа цхьа хӀаьта а юкъеча

ӀАЛАМ ЛОРАДАРА ТЕМАГӀА ДИКАГӀА ЯЗДАРАХ

проблемашка дийлача актуальни, лоархӀаме, чулоацам болаш йола материалаш тӀайола тематически оагӀош араяхар;

предприятей, учреждений, коллективай, общества юкъаьнцар-а организацей, активистий, Ӏалам лорадара балха хьалхелатте опыт дӀайоаржаяр;

оттадаь дешаш тӀетеӀа чакхдаар, критически материалех пайда баьар.

Мах баре керттера критереш теркал а еш редакце хье а къоастаю жюри хьажийта ВООП Нохч-ГӀалгӀай совета президиуме (г. Грозный, Революци проспект, 24) дӀа а йахьийт газета тӀа кепатеха ерригга тематически оагӀош, дӀаьзе нигта 1981 шера 1 январе денз 31 декабре кхачалца «Газетий конкурса» аьнна белгало а йолаш каметехь йола очеркий, статьяш, корреспонденцеш.

Конкурса котало яьккхаршта I, II, III степене дипломаш, грамоташ, 50, 40, 30 сома бахам болаш айчен премеш хургья.

Конкурса итогаш ергъя 10 февраль хьатӀакхачалехьа, тӀехка уж кепа а тохаргъя.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Хьехамча а хьехархо а

Шийн вахарах тхьаь кхойтта шу плотника гӀуллакха хетадаьд гӀишлошъяра Нохч-ГӀалгӀай управленена чуйоагӀача СМУ-7 плотникий бригадира Панков Евгений Александровича. «Дагь бе долларг хилча дезз ва со плотник-м. ХӀанз санна цхьа опалубкаш а ца еш зӀамига волча хана-м аз геттара дукха тайп-тайпара хӀамаш йора дахчах», — яхаш дувц Евгений Алексан[illegible]

Саго болх беш яьккхача ханал а лоархӀамегӀа да сага хьадаь дика хӀамаш, цунах доахна дика гӀулакхаш. Дани производстве хьалха латташ шийца болх беш барашта хьоккам луш, къонабараш кхетабеш. Ниййсача новкъа боахаш хьавоагӀа Евгений Александрович дукхача хана денз. ХӀаьта 1959-ча шера денз № 7 йолча гӀишлош-монтажни управлене болх беш ва из. Цига дукха ба цо вахаре путевкаш енна къахьегамхой. Царех ба Клочков Владимир, Дагиев Идрис, Исмаилов Ахьмад, Макаев Мурад, иштта кхыбараш. Шоаш болх беш бола тхьал хи яле а, цар хӀанз а тӀехьа дукха нийслу цунга хатта, цунца дагабовла беза хӀамаш. Цар Евгений Александровичах шоай хьехамча а хьехархо а лоархӀ.

Бригадира а болхлой а барт цаӀ болаш, цхьанна яхачунга войхо ладугӀаш хиларга хьежжа дика лел цар болх а. Дукхача хана денз хьалхе лелаеш я Панкова кулгалду плотникий бригада. Из бригада 1973 — 1978 шерашка СССР «Минпромстрой» объединене хьалхарча моттигашка хиний. Цудухьа дуккхаза а моральни материальни совгӀаташ е тийннад цунна.

Дукха пятилеткаш дӀаихай Панкова болх беча шерашка. Бакъда, укх тӀеххьарча хана партен правительствен наькъа еӀа йоакхонга хьежжа, цунна жоп а луш кхы а дикагӀа къахьег цо а цун бригадо а.

Ханал дукха а хьалха кхоачашйир Евгений Александровича бригадо иттлагӀлагӀча пятилетке план. ХӀаьта къаьстта белгалъяьлар бригада КПСС XXVI-ча съезда сийлевца наькъаяхара тӀехьа йоаржалча социалистически яхье. Укх шера шин бетта план 15 феврале кхоачашйир цу коллективо. Иштта ханал хьалха кхоачашйир цхьоалагӀча квартала план а.

Х. АУШЕВА.

ТЕЛЕВИДЕНИ

2 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Ӏуйренара гимнастика.
9.05 — «Алешкина безам» яха художественни фильм.
10.00 — «БӀаргагушар — тамаш каладар».
11.30 — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — Документальни фильмий программа.
15.30 — «Шахматни школа». Разрядникий класс.
16.05 — «Эрсий къамаьл».
16.35 — Телевизионни фильм.
17.05 — Болгарски композиторий произведенеш кхоачашъю Софийски паччахьалкхен филармоне оркестра. Дирижер — Болгаре Халкъа Республика халкъа артист Илиев.
17.30 — «Къоначаша лагӀаш». ГТО ва шу дазарга.
18.15 — Миллионий ленински университет. Магнитогорски металлургически комбината къахьегаш социалистически декхарш кхоачашдара опыта хьакъехьа.
18.45 — «Тахан дунен тӀа».
19.00 — «БӀаьсти Москве». Кинорепортаж.
19.05 — «Европана — тешаме чӀоагӀа машар». Передача дӀаьду политически обозревателя З. Мирцхулава.
19.20 — Централни телевидене Киргизия тӀа эгтара хьалха. Ч. Айтматова из хӀа йолча повестах долла «КӀай пароход» яха художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — СССР халкъа артиста Евгений Нестеренко концерт.
22.30 — «Тахан дунен тӀа».
22.45 — Европе хьалхара моттиг яккха. Кагирхошта юкъе хоккеи ловзар. СССР сборни командаш — Австре сборни команда. ХьалагӀа период. Минскера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачий программа.
8.05 — «Дай-наной, школа!».
8.35; 9.35 — Физика. 9-гӀа класс.
9.05 — Эрсий халкъа фольклор.
10.05 — Испански меттала къамаьл де.
10.35; 11.35 — Юкъара биологи. 10-гӀа класс.
11.05 — ПТУ дешархошта. Астрономи.
12.05 — Студенташта-заочникашта. Ладавелъара математика. 9-гӀа курс.
13.15 — Ӏилма — коммунизм. Социалистически хьалхара нахар, социалистически обществан духовни культура.
14.00 — Подготовительни отделений ладугӀархошта. Математика.
14.30 — «Лондонера саг» яха художественни фильм (ЧССР).
16.05 — Кинопрограмма.
16.40 — КПСС XXVI съезда сийлеваш кхоачашдергла. Айдуш йола эффективность (нохчий меттала).
17.10 — Шун декарах сборгӀачетар (нохчий меттала).
17.30 — «Денаца а гӀуллакхаца а». Наурски района «Красное знамя» яхача колхоза коммунистий болча.
18.20 — «Юрта бахам» яха кинотжурнал.
18.40 — «Нохч-ГӀалгӀайчу гӀолла».
19.00 — «Киномаьлара клуб.
20.00 — «Бийка дешъала хийла шун, бераш!».
20.15 — «Кхерий тӀа, дашка тӀа дешо тӀа». Маликова Тамара леший.
21.00 — Шуман. Ашараш эксечашъю искусства заслуженни деятель Керера.
21.40 — «Белане хьалхадоаккхардаз» яха телевизионни художественни фильм (Болгари). ШоллагӀа сери.

3 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Ӏуйренара гимнастика.
9.05 — «Мечид шун журналаш!».
9.35 — «Халкъа кхетам барзкъа» яха документальни фильм.
9.45 — «КӀай пароход» яха художественни фильм.
11.25 — Кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Сигаленарча лоамий карта» яха Ӏилман-популярни фильм.
15.00 — «Доше шайба» яхача клуба совгӀат дакхи. Ерригсоюзни яхьа финал. Казанера передача.
15.50 — Сеногала къамин дезаче дента — шийн дола хиларе Денга. Сенегала къамин халхарий ансамбла концерт.
16.35 — «Москве юкъа вӀашагӀа кхетар».
17.00 — «Залушкайна яхе бӀар» яха художественни фильм. «Баррандов» яха (ЧССР) а «Дефа» яха (ГДР) а киностудеш.
18.45 — «Тахан дунен тӀа».
19.05 — «Гуччаьъара къамаьл». Передаче дакъа лоацаш ба КПСС XXVI съезда делегаташ, КПСС Кургански обкома хьалхара секретарь Книзев а КПСС Новгородски обкома хьалхара секретарь Антонов а.
19.35 — Даргомыжски романсаш кхоачашъю Дунен халкъашта юкъерча конкурсий лауреата Панкратова. Ленинградера передача.
19.50 — «Саламандро» яхача телевизионни художественни фильма премьера. (Франци).
21.00 — «Ха».
21.35 — «Кинопанорама».
23.05 — «Тахан дунен тӀа».
23.20 — Малели доал Лили Ивановас а Бицар Кирова а (Болгари).

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачий программа.
8.05 — «Эрсий къамаьл».
8.35; 9.35 — В. Катаев. «Полковой», 4-гӀа класс.
9.05 — Эрсий искусства. Дикча тӀа сурдаш дехалга.
10.05 — Английски мотт.
10.35; 11.35 — Истори. 7-гӀа класс. Петр Первый а цун реформаш а.
11.05 — Ӏилман-популярни фильмий программа.
12.05 — Студенташта-заочникашта. Ладавелъара математика. I-гӀа курс.
13.20 — Советски боккъонаш. Граждански боккъоний лардаш.
14.05 — Подготовительни отделений ладугӀархошта. Физика.
14.35 — Спортивни класс.
15.05 — А. П. Чехов. «Иванов».
16.00 — Сергей Тюленина цӀерагӀча берий клубе.
17.20 — «Пионери» яха кинотжурнал.
17.30 — «Специалиста дешархошк», «Шун соний беш апреле».
17.45 — Документальни фильм.
17.55 — «Къонахе чӀоагӀдена доттагӀал (нохчий меттала).
18.10 — «Нохч-ГӀалгӀайчу гӀолла».
18.30 — Шун писмойа дола концерт (нохчий меттала).
19.00 — «Денорий гӀо».
19.45 — Европе хьалхара моттиг яккха. Кагирхошта юкъе хоккеи ловзар. ФРГ сборни команда — СССР сборни команда. ШоллагӀа а кхоалагӀа а периодаш. Минскера трансляци. Перерыве (20.35) — «Бийка дешъала хийла шун, бераш!».
21.00 — Стравински. «Петрушка» яхача балетана сюита кхоачашъю СССР Паччахьалкхен академически симфонически оркестро. Дирижер — РСФСР халкъа артист Дмитриев.
21.40 — Телевизионни короткометражни художественни фильмий программа.

РАДИО

2 АПРЕЛЬ

6.00 — «ГӀуллакх [illegible]» (гӀалгӀай меттала).
6.35 — Ашараш.
7.15 — «Серинала» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
[illegible]

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
[illegible]

Хоттам

Тахан республике гӀоллен Грозне хутдалуш мархаш я йолаш, йочан а йолаш, малхбузехьара секунде 0 — 5 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 3 — 8, Грозне 5 — 7 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Кхана мархаш я йолаш, йочан а йолаш, тайп-тайпарча паргӀоннашкахь лаьгӀо мух а хьекхаш, хилен фегара температура буйсана −3 +2, дийнахь +5 +10 градус йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-06; редактора заместителан — 9-24-03; жоьпаллин секретаран — 9-24-00; отделаш: партин дахара — 9-24-04; промышленностен транспортан — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехаташ — 9-24-07; корректораш — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-06; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ерен, шоаттен деношка

СФ05134. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1320.